

Handläggare
Patricia Hamberg
Telefon: 08-508 15 024Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan 2017 för Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Verksamhetsplanen för år 2017 fastställs.
2. Resultatenheter enligt bilaga 1:4 fastställs.
3. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för åtgärder inom naturreservaten om 4,0 mnkr.
4. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för hemlöshet om 0,8 mnkr.
5. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för åtgärder för giftfri förskola om 2,0 mnkr.
6. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för klimatinvesteringar om 1,0 mnkr.
7. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för kompetensutveckling om 0,3 mnkr
8. Ansöka om budgetjustering för ökade avskrivningskostnader om 2,1 mnkr.
9. Ge stadsdelsdirektören delegation för att ansöka om medel från sociala investeringsfonden.
10. Omslutningsförändringar om 91,3 mnkr redovisas till kommunstyrelsen.
11. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen och stadens revisorer.

Innehållsförteckning

Inledning	4
1. Ett Stockholm som håller samman	8
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	8
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	11
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	14
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	16
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	16
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	18
1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	19
2. Ett klimatsmart Stockholm	21
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	21
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	22
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	22
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	23
2.5 Stockholms miljö är giftfri	23
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	24
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	25
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	25
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	25
3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet	27
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	27
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	28
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	28
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	29
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	31
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	33
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	34
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	35
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	37

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	38
Uppföljning av ekonomi.....	40
Nämndens ekonomiska förutsättningar	40
Investeringar.....	42
Resultatenheter	42
Budgetjusteringar	43
Omslutningsförändringar.....	45
Medel för lokaländamål.....	45
Övrigt	46
Särskilda redovisningar	46
Kvalitetsarbete.....	47

Inledning

Bakgrund

Kommunfullmäktiges budget är stadens övergripande styrdokument för verksamhetsåret. I budget för 2017 har kommunfullmäktige angett fyra verksamhetsöverskridande inriktningsmål samt mål för verksamhetsområden. Indikatorer har fastställts och ska följas upp för att säkerställa måloppfyllelse och resultat. Kommunfullmäktige har även beslutat om aktiviteter som ska genomföras inom det kommande året.

Samtliga nämnder ska i enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning upprätta en egen verksamhetsplan för 2017 med utgångspunkt från den budget som kommunfullmäktige fastställt. Nämnderna har till uppgift att genomföra sina verksamheter inom ramen för den budget som kommunfullmäktige har fastställt.

Nämndens verksamhetsplan är utformad utifrån stadens webbaserade planerings- och uppföljningssystem, ILS (Integrerat ledningssystem) och innehåller nämndmål som beskriver hur nämnden ska arbeta utifrån de angivna inriktningsmål och verksamhetsmål samt årsmål för fastställda indikatorer. Nämnden har även tillfört egna indikatorer och aktiviteter för att säkerställa att verksamheterna inom nämnden arbetar utifrån fastställda målsättningar.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av förvaltningsledning i samråd med chefer och nyckelpersoner inom respektive avdelning. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp 2016-11-29, i rådet för funktionshinderfrågor 2016-12-07 och i pensionärsrådet 2016-12-08.

Skarpnäcks stadsdelsområde

Skarpnäcks stadsdelsområde omfattar stadsdelarna Hammarbyhöjden, Björkhagen, Kärrtorp, Enschedalen, Bagarmossen, Skarpnäcks gård och Flaten-Orhem-Skrubba. Stadsdelsområdet har idag cirka 46 000 invånare. Fram till år 2020 förväntas ingen betydande ökning i befolkningens mängden inom stadsdelsområdet. Under åren 2020-2025 väntas en större befolkningsökning motsvarande ca 13 % av nuvarande befolkningsmängd.

Skarpnäcks stadsdelsområde liknar på flera sätt staden som helhet. I många fall ligger stadsdelsområdet nära stadens genomsnitt, men det finns stora skillnader i livsvillkor mellan stadsdelarna och ännu större mellan olika områden inom stadsdelarna. Framför allt i stadsdelarna Bagarmossen och Skarpnäcks Gård är de socioekonomiska skillnaderna mellan olika områden tydliga, vilket avspeglas bland annat i statistik över invånarnas inkomster och andel förvärvsarbete. Även om stadsdelsområdet som helhet utvecklas positivt på många sätt finns tendenser till att vissa skillnader mellan områdena ökar. En viktig utmaning för stadsdelsnämnden är därför att arbeta för att inkludera alla stadsdelar, områden och invånare i den positiva utvecklingen.

Stadsdelsnämnden

Stadsdelsnämnden består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Kommunfullmäktige utser ledamöter och ersättare i stadsdelsnämnden. Bland ledamöter utser kommunfullmäktige en ordförande och en vice ordförande. Skarpnäcks stadsdelsnämnd leds av ordförande (MP) och vice ordförande (M). Stadsdelsnämnden fattar beslut om mål och inriktning för de verksamhetsområden som kommunfullmäktige delegerat till nämnden. Nämndens arbete leds

av presidiet bestående av ordförande, vice ordförande och stadsdelsdirektör.

Pensionärsråd och råd för funktionshinderfrågor

Ett pensionärsråd och ett råd för funktionshinderfrågor är knutna till stadsdelsnämnden. Råden utses av stadsdelsnämnden enligt instruktioner utfärdade av kommunfullmäktige. Ledamöterna nomineras av pensionärs- och handikapporganisationerna. Råden sammanträder regelbundet i anslutning till nämndens sammanträden.

Stadsdelsförvaltningens organisation och ansvar

Inom förvaltningens organisation har stadsdelsdirektören det övergripande ansvaret för all verksamhet. Stadsdelsdirektören svarar inför nämnden och leder förvaltningsledningen såväl som förvaltningens arbete och samverkan med fackliga organisationer.

Förvaltningsledningen består av stadsdelsdirektör, fem avdelningschefer varav en är vakant och en kommunikatör. Ledningen ansvarar för den strategiska planeringen, styrning enligt stadens integrerade ledningssystem, ekonomistyrning och förvaltningsövergripande beslut.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd ansvarar för kommunal förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, barn, kultur och fritid, ekonomiskt bistånd samt arbetsmarknadsåtgärder. Stadsdelsnämnden ansvarar också för lokalt miljöarbete, stadsmiljöfrågor, skötsel och investeringar i parker och naturområden, viss tillsynsverksamhet samt konsumentvägledning.

Organisationsförändringar

Resursenheten för barn, ungdom och kultur övergår till en egen avdelning från 1 januari 2017. Organisationsförändringen har förberetts under hösten 2016 och innebär ett större fokus på nätverksarbete, förebyggande arbete samt kultur och demokrati inom stadsdelsområdet. Inom förskoleavdelningen föreslås en ny resultatenhet inrättas. Avdelningen för individ- och familjeomsorg och funktionsnedsättning kommer under året att fortsätta integrera arbetet med en sammanhållen handläggningsprocess.

Övergripande om nämndens verksamhet

Stockholms stads budget, som utgår från vision 2040 är styrande för nämndens verksamheter. I budget för 2017 anges att samverkan och samarbete är grundläggande verktyg i arbetet för att utveckla stadens verksamheter. Prioriterade områden för staden och nämnden i synnerhet är barn och unga samt det fortsatta arbetet med jämställdhetsintegrering. Arbetet inom det lokala utvecklingsprogrammet initieras under det kommande året och Skarpnäcks stadsdelsnämnd har valt att prioritera förebyggande arbete med inriktning mot barn och unga. Nedan redovisas kortfattat hur stadsdelsnämndens olika verksamheter ska arbeta under året.

Förskoleverksamhet

Skarpnäcks kommunala förskola består av 8 resultatenheter, 33 förskolor och en finsk grupp. En ny resultatenhet föreslås bildas, Kärrmossens förskolor, som är tänkt att bestå av tre förskolor i Bagarmossen och en förskola från Kärrtorp. Inom avdelningen för förskola finns en stödenhet som stödjer personalens arbete med barn i behov av stöd. Antalet barn på förskolorna är i snitt 1 900. Fler barn är inskrivna under våren och färre under hösten. Förskoleverksamheten har "Pedagogiskt centrum" som stöd i det pedagogiska arbetet. En öppen förskola finns i Kärrtorp.

Enligt befolkningsprognosen kommer antalet barn i åldern 1-5 år bli färre de kommande två åren för att sedan bli fler. Flera faktorer påverkar antalet barn i området men en viktig faktor är hur många nya bostäder som byggs framöver.

Förskolan lägger grunden för ett livslångt lärande. De pedagogiska relationerna mellan förskolepersonal och barn är viktigast för barns lärande och utveckling på kort och lång sikt. Under året kommer de kommunala förskolorna särskilt fokusera på att stödja barns flerspråkighet.

Individ och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

I stadsdelsområdet är andelen bidragstagare i förhållande till antalet vuxna i befolkningen ca 1,1 %. Det finns i genomsnitt 462 hushåll som uppbär försörjningsstöd och mottar i genomsnitt 9160 kr per månad. Andelen nyanlända vuxna i stadsdelsområdet som har försörjningsstöd är få, motsvarande 4 % av antalet vuxna som har försörjningsstöd. Inom stadsdelsområdet finns 209 barn i hushåll som uppbär försörjningsstöd. Under 2017 kommer barnfamiljer samt unga vuxna i behov av ekonomiskt bistånd att prioriteras. Enheten för arbetsmarknadsinsatser medverkar till att personer med ekonomiskt bistånd blir självförsörjande genom att erbjuda stödsatser i form av lönebidrags- och OSA-anställningar (offentligt skyddat arbete). Under året kommer enheten att arbeta särskilt med att stärka arbetet med kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden.

I november 2016 är det 473 barn och unga som har kontakt med utredningsenheten för barn- och unga varav cirka 170 är ensamkommande barn. 176 barn och unga är placerade genom insatser via socialtjänsten varav majoriteten är ensamkommande barn. Under året kommer enheten att arbeta med att utveckla arbetssätt för handläggning och placeringar utifrån ny lagstiftning som träder i kraft.

Inom individ- och familjeomsorgen ingår även insatser för personer med missbruk och/eller socialpsykiatrisk problematik. I november 2016 är det 119 personer som har kontakt med utredningsenheten för vuxna gällande missbruksproblematik. Inom socialpsykiatri har förvaltningen kontakt med 266 personer, och den vanligast förekommande insatsen för dessa personer är boendestöd. Under året kommer verksamheten att arbeta med barnperspektiv inom utredningar som rör vuxna.

Relationsvårdsteamet inom förvaltningen har för närvarande kontakt med 57 personer rörande våld i nära relationer. Under 2017 kommer en översyn att genomföras av handläggning av våld i nära relationer inom förvaltningen.

Insatser för personer med funktionsnedsättning

Vid beställarenheten funktionsnedsättning var 559 personer aktuella i september 2016. Av dem hade 156 personer daglig verksamhet, 98 personer hade hemtjänst, 93 personer bodde i grupp- eller servicebostad LSS och 69 personer hade boendestöd. I stadsdelsområdet finns fem dagliga verksamheter och totalt 75 lägenheter i grupp- och servicebostäder, som alla drivs på entreprenad av utföraren Attendo.

Personer med funktionsnedsättning får stöd utifrån sina behov med målsättningen att de ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Viktiga utvecklingsområden under året är förbättrad intern och extern samverkan samt systematisk uppföljning av beslut för att säkerställa insatsernas kvalitet och effekt.

Äldreomsorg

Vid beställarenheten för äldreomsorg var totalt 1258 personer aktuella i september 2016. Av dem hade 699 personer hemtjänst (inklusive trygghetslarm), 25 personer hade hemtjänst i servicehus, 260 personer bodde på vård- och omsorgsboende och 57 personer hade beviljats biståndsbedömd dagverksamhet. Den kommunala hemtjänsten hade vid samma tid totalt 402 kunder, inklusive personer som endast har trygghetslarm. Av dessa var 338 äldre och 44 personer med funktionsnedsättning eller socialpsykiatrisk problematik. De öppna mötesplatserna för äldre har omkring 9000 besök per år och omkring 50 anhöriga till äldre får vägledande samtal med förvaltningens anhörigkonsulent under ett år.

På vård- och omsorgsboendet Hemmet för Gamla, som drivs på entreprenad av Vardaga, bodde i september 2016 128 personer varav 55 hade beslut från stadsdelsförvaltningen. Hemmet för Gamla kommer att drivas i egen regi från och med 2017-10-01.

Andelen äldre över 80 år förväntas minska under de kommande åren medan andelen personer i åldern 65-79 förväntas öka. Under året kommer verksamheterna att arbeta för att öka de äldres delaktighet i sina beslut och insatser, samt för att säkerställa att de får ett gott bemötande. Under året görs särskilda satsningar inom jämställdhet, hbtq-frågor samt våld i nära relationer.

Förebyggande arbete, demokrati och kultur

Inom förvaltningen bedrivs ett aktivt brotts- och drogförebyggande arbetet genom community work, som innebär att förvaltningens aktörer samverkar med invånare, myndigheter, föreningsliv och övrigt civilsamhälle i det lokala områdesarbetet. Barn och unga erbjuds meningsfulla fritidsaktiviteter genom förvaltningens öppna verksamheter i form av parklek och ungdomsgårdar. Förvaltningen erbjuder olika former av stöd för familjer inom stadsdelsområdet och de mest efterfrågade insatserna är stödsamtal till föräldrar, familjebehandling, samarbetssamtal och stödgrupper för barn. I september hade familjebehandlarna kontakt med 81 barn med familjer. Familjebehandlarna tar emot familjer i öppen mottagning och genom uppdrag från utredningsenheten för barn och unga.

Skarpnäcks kulturhus erbjuder en mångfald av aktiviteter och föreställningar till personer i alla åldrar. Där erbjuds även lokaler och kurser för att möjliggöra eget kulturskapande och lokalt engagemang.

Stadsmiljö

Stadsdelsnämnden ansvarar för skötsel, renhållning, vinterväghållning, investeringar och underhåll av parker och naturområden. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla parker och naturområden i nära samverkan med en engagerad allmänhet, fastighetsägare, föreningar och stadens förvaltningar. Utifrån den lokala parkplanen rustas lekparkar och parkområden upp för att öka tillgängligheten, stimulera flickors och pojkars behov av lek och rörelse samt skapa attraktiva mötesplatser i stadsdelen.

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Förvaltningen bidrar till kommunfullmäktiges mål genom sitt arbete för att alla barn i stadsdelsområdet har jämlika uppväxtvillkor. Alla barn i förskolan får stöd och hjälp att utveckla sina förmågor och sitt lärande. Förskolan ska under året särskilt fokusera på att stödja barns flerspråkighet.

Förvaltningen har en sammanhållen socialtjänst som utmärks av att alla medarbetare inom socialtjänstens enheter utgår ifrån individens behov och att ingen invånare som söker stöd från socialtjänsten hamnar mellan olika ansvarsområden. Utredningar och insatser ska genomföras utifrån ett familjeorienterat arbetssätt med särskilt fokus på målgrupper som tillhör flera av socialtjänstens prioriterade grupper. Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för såväl barn och unga, som vuxna och ökar förutsättningarna till att leva ett självständigt liv. Förvaltningen prioriterar därför förebyggande insatser i ett tidigt skede. Förvaltningen fokuserar på nätverksarbete, förebyggande insatser och på drog- och brottsförebyggande arbete riktat mot ungdomar och unga vuxna. Alla barn som har behov av stöd ska uppmärksammas och erbjudas stöd.

För att alla stadsdelar i stadsdelsområdet ska upplevas som trygga och levande arbetar förvaltningen med olika trygghetsskapande åtgärder, såsom att park- och grönområden är rena och välskötta samt trygga och tillgängliga. Förvaltningen har ett välorganiserat trygghets- och säkerhetsarbete och de boende i området deltar aktivt i att skapa en trygg och levande närmiljö.

Barn och unga har ett varierat och innehållsrikt fritidsutbud under hela året. Arbetet med att öka kulturutbudet och att utveckla Skarpnäcks kulturhus till en demokratisk mötesplats fortgår. Målsättningen är att alla ska kunna delta; kvinnor och män, flickor och pojkar, oavsett förutsättningar och bakgrund.

Förvaltningen arbetar för att äldre kvinnor och män ska ha ett värdigt och tryggt liv. De som behöver hjälp och stöd erbjuds insatser av god kvalitet och får ett gott bemötande. Verksamheterna präglas av tillgänglighet, delaktighet och jämställdhet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

Förvaltningens verksamheter bidrar till att skapa uppväxtvillkor som ger alla barn samma möjligheter. Förvaltningens förskolor lägger grunden för ett livslångt lärande. Utgångspunkten är varje barns förmåga, lust och vilja att lära. Genom lustfyllt lärande och genom lekens stimulans utvecklas barnets kunskaper och förmåga till samspel. Förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och ska i år särskilt fokusera på att stödja barns flerspråkighet. Barnen är väl förberedda inför övergången till förskoleklass.

Förvaltningen arbetar förebyggande och med tidiga insatser för att främja inkludering och motverka social problematik. Det förebyggande arbetet prioriteras för att tidigt fånga upp barn och ungdomar som far illa eller befinner sig i riskzonen. Samverkan är utgångspunkten vid genomförandet av stödinsatser och bidrar till att säkerställa goda uppväxtvillkor för barnet. Familjebehandlarna och individ- och familjeomsorgen ska gemensamt arbeta för att öka användandet av insatser inom den egna verksamheten.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	2,5 %	3,1 %	Tertial
 Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	tas fram av nämnden	År
 Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)	41 %	41 %	Tertial
 Andel förskollärare som genomgått kompetensutveckling inom genuspedagogik/normkritik	5 %	Öka	År
 Andel nöjda föräldrar	90 %	87 %	År
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Inskrivningsgraden i förskoleverksamheten	86 %	90 %	År
 Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,5	3,8	År
 Svarsfrekvens på förskoleundersökningen	80 %	80 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska utarbeta stadsövergripande riktlinjer för förskoleplaneringen, med prioritering på nybyggnadsområden. Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska bistå kommunstyrelsen i detta arbete.	2017-01-01	2017-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska, i samarbete med utbildningsnämnden utveckla verksamhetsformer för att få fler barn i socioekonomiskt utsatta områden att gå i förskolan	2017-01-01	2017-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden, samt de stadsdelsnämnder som lyfts fram i riktlinjerna för det lokala utvecklingsarbetet, utveckla samverkansformer med föräldrar och civilsamhälle runt grund- och gymnasieskolor med högt socioekonomiskt index	2017-01-01	2017-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram centrala riktlinjer för barnsäkerhet i stadens förskoleverksamhet	2017-01-01	2017-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur konceptet med introduktionsförskolor kan utvecklas och spridas till fler områden.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Flickor och pojkar i förskolan utvecklar sina språk och sin flerspråkighet

Beskrivning

I förskolan är naturvetenskap, matematik och språkutveckling prioriterade områden för att lägga en god grund för framtidens skolelever. Genom lustfyllt lärande och genom lekens stimulans, ska barnets kunskaper och förmåga till samspel utvecklas med andra. Förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och ska i år särskilt fokusera på att stödja barns flerspråkighet. Förskoleverksamhet erbjuds på finska. Arbetet med digitalisering inom förskolan fortsätter, vilket bland annat innebär att barn på olika sätt ska stifta bekantskap med kodning/programmering.

Förväntat resultat

Flickor och pojkar i förskolan är mer säkra i sina språk och sin flerspråkighet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel vårdnadshavare till flickor och pojkar i förskolan som upplever att barnet uppmuntras till att utveckla sitt språk, sin förmåga att berätta, ställa frågor, uttrycka tankar, att lyssna och utveckla sitt skriftspråk	86		År

Nämndmål:

Flickor och pojkar i Skarpnäck har jämlika uppväxtvillkor

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter arbetar för att tidigt upptäcka barn i behov av stöd. Genom samarbete mellan förskolan, skolan, de öppna verksamheterna och socialtjänsten förebyggs riskbeteenden och riskfaktorer kring och hos barn. Samverkan är utgångspunkten vid genomförandet av stödinsatser och bidrar till att säkerställa goda uppväxtvillkor för barnet. Familjebehandlarna och individ- och familjeomsorgen ska gemensamt arbeta för att öka användandet av insatser inom den egna verksamheten.

Förskolan lägger grunden för ett livslångt lärande. Barnen är väl förberedda inför övergången till förskoleklass. De pedagogiska relationerna mellan förskolepersonal och barn är viktigast för barns lärande och utveckling på kort och lång sikt. Det handlar om hur personal förstår, lyssnar och förmår att se barnets potential samt hur personal handlar så att barnet känner sig kompetent och aktivt i sitt lärande. Förskolans pedagogiska uppdrag och förskollärarens ansvar är tydligt beskrivet i läroplanen för förskolan och skollagen.

Förväntat resultat

Flickor och pojkar med stödbehov uppmärksammas tidigt och erbjuds samordnade och individuella insatser för att säkerställa goda uppväxtvillkor. Skarpnäcks kommunala förskolor har hög kvalitet. Ungdomsgårdar och parklekar erbjuder en bra och varierad verksamhet som tilltalar många barn och unga.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel vårdnadshavare till flickor och pojkar i förskolan som upplever att barnet ges lika möjligheter att utvecklas oberoende på kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning	90		År
♀ Andel vårdnadshavare till flickor och pojkar i förskolan som upplever att barnet känner sig tryggt på förskolan	92		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Avstämning av stödinsatser för barn i behov av stöd kopplas till utvärderingsdokument. ("En stad för alla" mål 4)	2016-01-01	2017-12-31
Kvaliteten på handlingsplaner för barn i behov av stöd utvecklas och implementeringsarbetet fortsätter. ("En stad för alla" mål 4)	2016-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

Förvaltningen arbetar förebyggande och med tidiga insatser för barn och ungdom. Samverkan sker mellan socialtjänst, förskola och skola kring barn som far illa eller riskerar att fara illa. Det förebyggande arbetet prioriteras liksom nätverksarbete och insatser för familjestöd. Ett familjeorienterat arbetssätt ska implementeras för att säkerställa att utredningar och insatser genomförs med fokus på hela familjens stödbehov.

Nämndens verksamheter arbetar för att öka barns, ungas och vuxnas möjligheter till ett självständigt och värdigt liv. Ett hållbart boende är en viktig förutsättning för att nå målet om ökad självständighet. Barnfamiljer som riskerar bostadslöshet är en särskilt utsatt målgrupp som är prioriterad inom förvaltningen. Förvaltningen avser fortsätta utveckla arbetet mot bostadslöshet med hjälp av sökta medel.

Den enskilde ska mötas av en sammanhållen socialtjänst där bedömning, utredning, genomförande och uppföljning genomförs utifrån ett gemensamt ansvar mellan enheter och avdelningar. Interna samverkansforum ska stärka samarbetet mellan såväl interna som externa aktörer som stöttar den enskilde i att uppnå mer självständighet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	84 %	84 %	Tertial
 Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri	70 %	tas fram av nämnden	År
 Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	25 %	Fastställs av nämnden	År
 Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	35 %	35 %	Tertial
 Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes	80 %	80 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	62 %	tas fram av nämnden	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	92 %	tas fram av nämnden	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	89 %	tas fram av nämnden	År
 Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	30 %	25 %	År
 Antal hemlösa	180 st	tas fram av nämnden	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställa att barn i skolåldern som bor på skyddat boende erbjuds skolundervisning inom en vecka samt att yngre barn snarast erbjuds undervisning i förskoleklass, förskola eller annan	2017-01-01	2017-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
pedagogisk verksamhet.		
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med hembesöksprogram tillsammans med barn- och mödravården och förskolan.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Barn, unga och vuxna lever ett självständigt liv

Beskrivning

Tidiga sociala insatser ökar invånarnas möjligheter till ett självständigt och värdigt liv. Det förebyggande arbetet fortsätter att prioriteras för att tidigt fånga upp barn och ungdomar som far illa eller befinner sig i riskzon. Förvaltningen stärker det förebyggande arbetet, nätverksarbetet och insatserna inom familjestöd. Nätverksarbete som arbetssätt inom utredning kommer också att utvecklas. Utredningar och insatser ska genomföras utifrån ett familjeorienterat arbetssätt så att stödet inriktas på såväl hela familjens, respektive förälders som barnens behov.

Boende är en grundläggande förutsättning för att leva ett självständigt liv. Det vräkningsförebyggande arbetet fortsätter genom individuella insatser och i samverkan mellan avdelningar och externa aktörer. Barnfamiljer som riskerar bostadslöshet är en särskilt utsatt målgrupp som är prioriterad inom förvaltningen.

Under förutsättning att sökta medel beviljas kommer arbetet vidareutvecklas för att stödja prioriterade målgrupper; barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden och unga vuxna som är eller riskerar att bli hemlösa. Avsikten är att bedriva ett målinriktat och intensifierat arbete med dessa grupper för att stödja dem till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar.

Inom förvaltningen finns en hög andel ensamkommande flyktingbarn. Under det kommande året kommer förvaltningens arbete att riktas mot integration, skolgång och att förbereda de nyanlända unga inför vuxenlivet.

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter ger insatser som stärker förmågan till ett självständigt liv och som bidrar till att andelen barn, unga och vuxna som har behov av stöd från socialtjänsten minskar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel ej verkställda vräkningshot för barnfamiljer	50 st		Tertial
Andel familjehemsplacerade barn, med placering i länet, som uppfyller kunskapsmålen	60 %		Tertial
Andel förhandsbedömningar som görs inom 14 dagar	90 %		Tertial
♀ Andel genomförda nätverksmöten innan planerade placeringar	80 %		Tertial
♀ Andel utredningar som inte slutförts inom fyra månader	1,5 %		Tertial
Andelen barn till missbrukande föräldrar som erbjuds stödinsats	80 %		År
Antal avhysningar barnfamiljer	0 st		År
♀ Andel avhysningar vuxna	0 st		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal personer som förflyttat sig framåt inom boendekedjan	25 st		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Delta i projektet Stärkt brukarinflytande tillsammans med Södermalms stadsdelsförvaltning ("En stad för alla" mål 3)	2017-01-01	2017-12-31
Det arrangeras tillgängliga kultur- och fritidsaktiviteter för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. ("En stad för alla" mål 7)	2016-01-01	2017-12-31
Det finns möjlighet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning att åka på sommarkollo. ("En stad för alla" mål 7)	2016-01-01	2017-12-31
Insats från SIP-samordnare för att öka kunskaper om SIP och hur man håller SIP-möten	2017-01-01	2017-12-31
SIP samordnare ska utforma en brukarutvärdering för SIP, vuxen och barn	2017-01-01	2017-08-31

Nämndmål:

Invånarna möter en sammanhållen socialtjänst

Beskrivning

Samarbetet mellan avdelningarna och enheterna ska präglas av ett gemensamt ansvar för bedömning, utredning, genomförande och uppföljning. Under året ska en samordnare för samordnade individuella planer (SIP) anställas inom förvaltningen för att säkerställa att det utökade målet uppfylls och att arbetet bedrivs med fokus på kvalitet för den enskilde.

Interna nätverksmöten i gemensamt forum, Arbsam, med regelbunden närvaro från Jobbtorg Stockholm ska hållas under året. Jobbtorg Stockholm samordnar insatser som möjliggör inträde på arbetsmarknaden.

Förväntat resultat

Invånare i behov av stöd bemöts av en sammanhållen socialtjänst, vars insatser bidrar till ökad självständighet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn och unga som upplever att SIP gjort nytta	60 %		Tertial
Andel medarbetare som genomgår utbildning i SIP-möten	100 %		År
Antal SIP (samordnad individuell plan) för barn	40 st		Tertial
Antal SIP (samordnad individuell plan) för vuxna	60 st		Tertial
Deltagande i interna nätverksmöten (Arbsam)	30 st		År
Jobbtorgs deltagande i interna nätverksmöten (Arbsam)	15 st		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Säkerställa att kommunikationslösningarna för att komma i kontakt med socialtjänsten stöder en sammanhållen socialtjänst och en hög tillgänglighet	2016-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

Stadsdelsnämnden ansvarar för skötsel, renhållning, vinterväghållning, investeringar och underhåll av parker och naturområden. För att alla delar av stadsdelsområdet ska vara trygga och levande arbetar förvaltningen med trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder. Parker ska vara trygga, tillgängliga, rena och välskötta. Dialog med invånare; kvinnor, män, flickor och pojkar, är ett viktigt uppdrag inför varje förändring av den yttre miljön.

Arbetet med trygghetsskapande åtgärder i form av lokalt områdesarbete, community work fortsätter. Det innebär att invånare, skolor, polis, trafikkontoret, fastighetsägare, föreningslivet och övriga civilsamhället arbetar tillsammans för att skapa ett socialt hållbart stadsdelsområde. Förvaltningen bedriver ett förebyggande säkerhetsarbete. Varje år görs en risk- och sårbarhetsanalys RSA. Syftet är att öka medvetenheten och höja beredskapen inför oväntade händelser.

Förvaltningen samverkar med andra förvaltningar kring uppdraget att tillgängliggöra stadens naturreservat för stockholmarna samt arbeta med hur rekreativa och ekologiska värden kan utvecklas och stärkas.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	100 %	100 %	År
 Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	78 %	75 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med rent och städlat	69 %	69 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	71 %	69 %	År

Nämndmål:

Invånare i Skarpnäck är trygga i en sammanhållen stadsdel

Beskrivning

En sammanhållen stadsdel innebär att förvaltningen samverkar med bostadsbolag, polis, lokala brottsförebyggande råd, föreningar och civilsamhälle för ökad trygghet och minskad brottslighet i de olika stadsdelarna. Förvaltningen kommer att ytterligare förstärka sitt brotts- och drogförebyggande arbete, bland ungdomar såväl som unga vuxna.

Förväntat resultat

Upplevelsen av trygghet ökar bland stadsdelsområdets invånare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel unga (åk 9) som inte har begått brott	83 %		År
 Andel unga (åk 9) som inte har storkonsumerat alkohol	91 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bidra till bättre belysning i stadsdelsområdet för ökad trygghet	2016-01-01	2017-12-31
Genomföra SIG grupper för unga vuxna 20-29 år	2016-01-01	2017-12-31
Implementera årshjulet för extern kommunikation i preventivt syfte	2017-01-01	2017-12-31
Samverkan mellan stadens preventionssamordnare och chefer för att nå ökad samsyn	2017-01-01	2017-12-31
Skapa möjligheter för digitala berättelser av och om ungdomars delaktighet i arbetet mot rökning, alkohol och droger.	2016-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Parker och grönområden är välbesökta, välskötta och trygga

Beskrivning

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla parker och naturområden i nära samverkan med en engagerad allmänhet, fastighetsägare, föreningar och stadens förvaltningar. Utifrån den lokala parkplanen rustas lekparken och parkområden upp för att öka tillgängligheten, stimulera flickors och pojkars behov av lek och rörelse samt skapa attraktiva mötesplatser i stadsdelen.

Parkskötseln förbättras genom fortsatt tät uppföljning av entreprenörens arbete. Förvaltningen fortsätter arbetet med att öka tillgängligheten till parker och naturområden, bland annat genom att förbättra gångvägar och göra lekparken mer tillgängliga. Medel söks för att fortsätta naturvårdsinsatserna i Flatens naturreservat och Nackareservatet inom Stockholms stad. Samverkan med invånarna fortsätter genom att bland annat erbjuda möjligheten till att teckna brukaravtal och att odla på parkmark.

Förvaltningen samverkar med andra förvaltningar kring uppdraget att tillgängliggöra stadens naturreservat för stockholmarna samt arbeta med hur rekreativa och ekologiska värden kan utvecklas och stärkas. Inom ramen för uppdraget kommer det påbörjade utvecklingsarbetet vid Flaten att fortsätta med syfte att skapa ett attraktivt och hållbart besöksmål året runt för alla. Medel söks för att bland annat anlägga spår, rastplatser, målpunkter och förbättra entréer.

Förväntat resultat

Parker och naturområden tas om hand, utvecklas, är uppskattade platser att vistas i och upplevs som trygga.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal brukaravtal	40 st		År
♀ Antal flickor och pojkar som har deltagit i dialog om upprustning av parkleken Skyfallet	20		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet samt ansvariga för parker och gångvägar ska ha en löpande dialog. Parkingenjören bjuds in till råden. ("En stad för alla" mål 1)	2016-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Förvaltningen bevakar de lokala intressena och säkerställer att förutsättningar för kommunal verksamhet beaktas när nya bostäder planeras i stadsdelsområdet. Förvaltningen framför tidigt behov av exempelvis nya förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre samt initierar samarbete för att säkerställa att förutsättningar skapas för att bedriva kommunal verksamhet. Förvaltningen bevakar också att parkmark som används för bostäder kompenseras.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6	tas fram av nämnden	År
 Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6	tas fram av nämnden	År

Nämndmål:

Invånarnas behov av nämndens verksamheter kommer med tidigt i stadsplaneringen

Beskrivning

Förvaltningen bevakar de lokala intressena, inom de områden förvaltningen har rådighet över, när nya bostäder planeras i stadsdelsområdet. Förvaltningen framför tidigt behov av exempelvis nya förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre samt initierar samarbete för att säkerställa att förutsättningar skapas för att bedriva kommunal verksamhet. Förvaltningen bevakar också att parkmark som används för bostäder kompenseras.

Förväntat resultat

Vid nybyggnation i Skarpnäcks stadsdelsområde planeras kommunal verksamhet in tidigt i processen. Använd parkmark kompenseras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen verkar för att personer med funktionsnedsättning ställer sig i bostadskö. ("En stad för alla" mål 6)	2016-01-01	2017-12-31
Förvaltningen verkar för byggnation av grupp- och servicebostäder. ("En stad för alla" mål 6)	2016-01-01	2017-12-31
Rådet för funktionshinderfrågor deltar vid ritningsgranskning av nya bostäder för personer med funktionsnedsättning ("En stad för alla" mål 6)	2016-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

Stadsdelsområdet har ett rikt kultur- och föreningsliv. I parklekar och på ungdomsgårdar erbjuds flickor och pojkar stimulerande och utvecklande aktiviteter. Barnen och ungdomarna är delaktiga i planeringen av verksamheternas innehåll och utveckling. På dessa mötesplatser kan förvaltningen medverka till att förankra demokratiska värderingar samtidigt som

stadsdelsområdets unga erbjuds en trygg miljö, meningsfulla aktiviteter och social samvaro.

Skarpnäcks kulturhus är en öppen mötesplats som erbjuder olika fritidsaktiviteter, exempelvis skapande verkstad.

Förvaltningen beviljar årligen föreningsbidrag som bidrar till att utveckla utbudet av idrotts- och fritidsverksamhet i stadsdelsområdet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter	78 %	78 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fördela demokratistöd till organisationer som arbetar med lokalt demokratiarbete (1.5)	2017-01-01	2017-12-31
 Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och fastighetsnämnden ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden, idrottsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utreda anläggandet av tre leder för stigcykling i Nackareservatet, Flatens naturreservat samt Kyrkhamns naturreservat (1.5)	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Barn och unga har en meningsfull fritid och är fysiskt aktiva

Beskrivning

Stadsdelsområdets barn och unga erbjuds fritidsaktiviteter i parklekar och på ungdomsgårdar. Verksamheternas innehåll, utveckling och i viss mån öppettider bygger på delaktighet från barnen och ungdomarna. Parklekarna nyttjas på förmiddagarna av förskolor och familjedaghem, när de äldre barnen går i skolan. Förvaltningens parklekar erbjuder barn och ungdomar utan skolbarnsomsorg en fritid, där de utvecklar sitt intresse och sin förmåga till lek, utevistelse, rörelse och idrott.

För ungdomar finns mötesplatser i form av ungdomsgårdar i tre stadsdelar. För unga vuxna i åldrarna 18-24 finns mötesplatser i Bagarmossen och Skarpnäcks Gård. På dessa mötesplatser kan förvaltningen medverka till att förankra demokratiska värderingar samtidigt som stadsdelsområdets unga erbjuds en trygg miljö, meningsfulla aktiviteter och social samvaro.

Skarpnäcks kulturhus erbjuder olika fritidsaktiviteter för barn och unga, bland annat i form av skapande verkstad.

Genom föreningsbidrag stöttar förvaltningen det aktiva föreningslivet i stadsdelsområdet som bland annat bedriver idrotts- och fritidsverksamhet för unga.

Förväntat resultat

I stadsdelsområdet finns ett rikt utbud av fritidsaktiviteter och mötesplatser av god kvalitet, där alla barn och unga kan delta på lika villkor. Flickor och pojkar erbjuds en trygg miljö, meningsfulla aktiviteter och social samvaro vilket bidrar till att förebygga riskbeteenden.

Aktiva föreningar erbjuder goda möjligheter för barn och unga att utöva olika idrotter och andra fritidssysselsättningar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Inventera behov och utveckla fritidsaktiviteter för flickor och pojkar med funktionsnedsättningar på ungdomsgårdarna ("En stad för alla" mål 7)	2016-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

Skarpnäcks kulturhus är en öppen mötesplats för besökare i alla åldrar. Kulturhuset erbjuder en mängd kulturaktiviteter för besökare i alla åldrar och möjligheter till kulturutövande för lokala föreningar och privata initiativ.

Inom förskolan och de öppna mötesplatserna för äldre ges möjlighet till kulturupplevelser och skapande verksamhet. Förskolorna har ett utvecklat samarbete med biblioteken i stadsdelsområdet som innebär att alla förskolor har ett läsombud som ger stöd och inspiration i det läs- och språkstimulerande arbetet. De öppna mötesplatserna för äldre erbjuder kulturaktiviteter och -utflykter vilket ger äldre personer ökad tillgång till kultur och sociala nätverk.

Genom föreningsbidrag stöttar förvaltningen det aktiva föreningslivet som bedriver kulturverksamhet i stadsdelsområdet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter	73 %	73 %	År

Nämndmål:

Kulturutbudet i Skarpnäck är mångsidigt och tillgängligt för alla

Beskrivning

Förvaltningen arbetar med att utveckla kulturutbudet och att göra Skarpnäcks kulturhus till en demokratisk mötesplats. Målsättningen är att alla ska kunna delta; kvinnor och män, flickor och pojkar, oavsett förutsättningar och bakgrund. Kulturhuset erbjuder en mångfald av aktiviteter och föreställningar till personer i alla åldrar. Där erbjuds även lokaler och kurser för att möjliggöra eget kulturskapande och lokalt engagemang.

Barnens kulturskapande är sedan länge en integrerad del av lärandet inom förskolorna i Skarpnäck. I förskolan är litteraturen en källa till språkstimulans, samtal och reflektion. Genom att alla förskolor har läsombud finns ett utvecklat samarbete med biblioteken i stadsdelsområdet som ger stöd och inspiration i det läs- och språkstimulerande arbetet.

På de öppna mötesplatserna för äldre erbjuds olika kulturaktiviteter såsom levande musik och skapande verkstad. Kulturutflykter till konstmuseer och liknande genomförs regelbundet under året. Därmed får äldre personer ökad tillgång till kulturupplevelser och sociala nätverk.

Genom föreningsbidrag stöttar nämnden det aktiva föreningslivet som bedriver kulturverksamhet i stadsdelsområdet.

Förväntat resultat

Kvinnor och män, flickor och pojkar i alla åldrar, oavsett bakgrund, använder Skarpnäcks kulturhus som en mötesplats för mångsidig kultur och eget skapande. Inom förskolan och de öppna mötesplatserna för äldre ges möjlighet till kulturupplevelser och skapande verksamhet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn som får minst en professionell kulturupplevelse per termin	80 %		År
Antal deltagare på den öppna mötesplatsens kulturaktiviteter för äldre	850		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla förskolor har minst ett läsombud	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

Nämndens verksamheter arbetar utifrån stadens värdegrund som står för självbestämmande, meningsfullhet, välbefinnande, inflytande och delaktighet för den äldre. Äldre kvinnor och män som behöver hjälp och stöd erbjuds insatser av god kvalitet utifrån sina behov, och får ett gott bemötande.

Verksamheterna präglas av tillgänglighet, delaktighet och jämställdhet. Under året görs särskilda satsningar på kompetensutveckling inom jämställdhet, hbtq-frågor samt våld i nära relationer, inom alla verksamheter i egen regi.

En anhörigkonsulent ger stöd till anhöriga som vårdar äldre. Sociala aktiviteter för äldre erbjuds både inom förvaltningens öppna mötesplatser och inom biståndsbedömd dagverksamhet, vilket skapar trygghet för dessa målgrupper.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	71 %	71 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i äldreomsorgen	84 %	84 %	År
 Andel personer som får en daglig utevistelse - vård- och omsorgsboende	57 %	55 %	År
 Andel trygga omsorgstagare i äldreomsorgen	84 %	83 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare äldreomsorgen	84 %	84 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Nämndmål:

Kvinnor och män över 65 år i Skarpnäck har ett värdigt och tryggt liv

Beskrivning

Äldre kvinnor och män som behöver hjälp och stöd erbjuds insatser av god kvalitet. Verksamheterna präglas av tillgänglighet, delaktighet och jämställdhet. Under året görs särskilda satsningar på kompetensutveckling inom jämställdhet, hbtq-frågor samt våld i nära relationer, inom alla verksamheter i egen regi.

Upprättandet av en genomförandeplan ger inflytande över insatsen, ökat självbestämmande och värdighet för den äldre. Tryggheten ökar när den äldre möter ett fåtal personer och när kontaktmannskapet fungerar väl. Samverkan med primärvården, som är en förutsättning för en trygg och väl fungerande vård och omsorg för äldre, utgör ett viktigt utvecklingsområde.

En anhörigkonsulent ger stöd till anhöriga som vårdar äldre. Sociala aktiviteter för äldre erbjuds både inom förvaltningens öppna mötesplatser och inom biståndsbedömd dagverksamhet, vilket skapar trygghet för dessa målgrupper.

Förväntat resultat

Genom en rättssäker biståndsbedömning säkerställs att rätt insats ges till rätt person. Äldre kvinnor och män är delaktiga i sitt biståndsbeslut och kan påverka hur insatserna utförs. De är nöjda och trygga med de insatser de får, och får ett gott bemötande. De äldre kvinnor och män som kommer till de öppna mötesplatserna är delaktiga i utformningen av verksamheten, nöjda med de aktiviteter som erbjuds och med personlens bemötande. Anhöriga som vårdar äldre får ett gott stöd.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel besökare på de öppna mötesplatserna för äldre som är nöjda med personalens bemötande	100 %		År
Andel manliga besökare på de öppna mötesplatserna för äldre	12 %		År
♀ Andel personer som är nöjda med biståndshandläggarens bemötande	85 %		År
♀ Andel äldre med biståndsbedömd dagverksamhet som är nöjda med personalens bemötande	95 %		År
♀ Andel äldre med insatser från den kommunala hemtjänsten som anser att personalen tar hänsyn till deras åsikter och önskemål	85 %		År
♀ Andel äldre med insatser från den kommunala hemtjänsten som är nöjda med personalens bemötande	95 %		År
♀ Andel äldre som känner sig delaktiga i sitt biståndsbeslut	75 %		År
♀ Antal besök på den öppna mötesplatsen för äldre	9 300 st		År
♀ Antal vägledande samtal med anhöriga till äldre inom förvaltningens anhörigstöd	50 st		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Särskild satsning på jämställdhetsintegrering och hbtq-kompetens på beställarenheten för äldre	2017-01-01	2017-12-31
Särskild satsning på kompetensutveckling inom den kommunala hemtjänsten och förebyggandeenheten, med fokus på jämställdhets- och hbtq-frågor, samt våld i nära relationer.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet genom att arbeta för att verksamheternas miljöpåverkan ska minska. Resor och transporter i förvaltningens regi genomförs på ett hållbart sätt. Verksamheterna arbetar för att vara så energieffektiva som möjligt och göra miljövänliga val vid inköp. Stadsdelsförvaltningen strävar efter att skapa en kemikaliesmart miljö för alla brukare och kommer att öka andelen ekologiska livsmedel i verksamheterna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

Förvaltningen arbetar löpande med att minska energiförbrukningen i verksamheterna med utgångspunkt i Stockholms miljöprogram. Förvaltningen ansöker om medel för klimatinvesteringar för att minska belysningens energiförbrukning i förskolor.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Köpt energi (GWh)	1,31 GWh	1835 GWh	År

Nämndmål:

Energianvändningen i nämndens verksamheter är hållbar

Beskrivning

Nämndens verksamheter arbetar med utgångspunkt i Stockholms miljöprogram. Förvaltningen arbetar löpande med att minska energiförbrukningen i verksamheterna. Förvaltningen ansöker om medel för klimatinvesteringar för att minska belysningens energiförbrukning i förskolor.

Förväntat resultat

Förvaltningen har genomfört energibesparingsåtgärder i sina lokaler. Medarbetarna har kunskaper om energi och klimat för att kunna fatta kloka beslut.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Energieffektiviserande åtgärder, som leder till minskade växthusgasutsläpp och kostnadsbesparingar, planeras att genomföras i förvaltningens fastigheter under året.	2016-04-18	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

Resor och transporter i förvaltningens regi genomförs på ett hållbart sätt. Förvaltningen har flera tjänstecyklor och enbart miljöklassade bilar, som används via en bilpool.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

Förvaltningen arbetar för att utveckla naturreservatens rekreativa värden. Skötselinsatserna kommer att fortsätta och utvecklas under året, under förutsättning att förvaltningen tilldelas medel. Inriktningen på ekmiljöer, gräsmarker samt att tillföra död ved fortsätter och fler kultur- och gräsmarker kommer att skötas för att gynna den biologiska mångfalden.

Nämndmål:

Utvecklingen i naturreservaten i Skarpnäck är hållbar

Beskrivning

Under förutsättning att förvaltningen tilldelas medel kan skötselinsatserna fortsätta och utvecklas. Inriktningen på ekmiljöer, gräsmarker samt att tillföra död ved fortsätter. För att gynna den biologiska mångfalden kommer fler kultur- och gräsmarker att skötas enligt framtagna skötselplan.

Förväntat resultat

Reservatens naturvärden och rekreativa värden utvecklas positivt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel mätillfällen av strandbadens vattenkvalitet som visar på bra vattenkvalitet	95 %		År
Antal slätterängar ökar	8 st		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ansöker om medel för att säkerställa en fortsatt skötsel av naturreservaten samt för utveckling av rekreativa värden i Flatens naturreservat.	2017-01-01	2017-12-31
Förvaltningen medverkar i arbetet med att ta fram ett lokalt åtgärdsprogram för god vattenstatus för Flatensjön.	2017-01-01	2017-12-31
Förvaltningen ska i samarbete med trafikkontoret, miljöförvaltningen och andra berörda förvaltningar påbörja en utveckling av en ny attraktiv entré till Flatens naturreservat.	2017-01-01	2017-12-31
Strandlinjer inom stadsdelsområdet sköts på så sätt att både rekreation och biologisk mångfald främjas.	2017-01-01	2017-12-31
Öka parkingenjörens kunskap om ekosystemtjänster och dagvattenhantering	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

Förvaltningen fortsätter arbeta för att säkerställa resurseffektiva kretslopp genom skötsel av naturreservaten, miljöeffektiv avfallshantering samt fortsatt arbete med matavfallsinsamling. Naturreservaten producerar ekosystemtjänster som upprätthåller funktioner i naturen och ger tjänster som är direkt eller indirekt viktiga för människan och staden. Naturreservaten bidrar till att rena luft, vatten och dämpa buller samt har ett högt rekreativsvärde.

Nämndmål:

Kretsloppen i nämndens verksamheter är resurseffektiva

Beskrivning

Inom stadsdelsområdet finns flera natur- och grönområden, varav två är naturreservat. Dessa producerar en rad ekosystemtjänster som människan och staden är beroende av. Ekosystemtjänster upprätthåller funktioner i naturen och ger tjänster som är direkt eller indirekt viktiga för människa och samhälle. De renar luft, vatten och dämpar buller samt har ett högt rekreativsvärde.

Förvaltningen fortsätter arbeta för att säkerställa resurseffektiva kretslopp genom miljöeffektiv avfallshantering samt fortsatt arbete med matavfallsinsamling.

Förväntat resultat

Naturreservaten förvaltas och utvecklas väl. Fler av förvaltningens verksamheter sorterar sitt avfall. Matavfallsinsamlingen har ökat. Medarbetarna har kunskap för att fatta kloka beslut.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel adresser inom förvaltningen där matavfall omhändertas på ett resurseffektivt sätt.	90 %		År
Andel enheter som har ökat sin kunskap om resurseffektiv avfallshantering.	50 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningens verksamheter sorterar ut farligt avfall och lämnar in det så att det blir omhändertaget på rätt sätt.	2017-01-01	2017-12-31
Möjlighet till matavfallsinsamling på förvaltningskontoret utreds.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

Stadsdelsförvaltningen strävar efter att skapa en giftfri och kemikaliesmart miljö för alla brukare och ökar andelen ekologiska livsmedel i verksamheterna. Verksamheterna ska även göra miljövänliga inköp av förbrukningsvaror och inventarier. Förvaltningen ansöker om medel för arbetet med att byta ut material och inventarier i förskolorna och därmed minska barns exponering för skadliga kemikalier.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	100 %	95%	År
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	25 %	75%	År
 Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	60,03 %	40%	År

Nämndmål:

Miljön i nämndens verksamheter är giftfri

Beskrivning

Förskolorna följer Stockholm stads vägledning för en kemikaliesmart förskola. Förskolornas kökspersonal träffas regelbundet i ett nätverk för inspiration och erfarenhetsutbyte, i syfte att utveckla maten utifrån ett hållbarhetsperspektiv och öka andelen ekologisk och vegetarisk mat. Förvaltningen ansöker om medel för arbetet med att byta ut material och inventarier i förskolorna och därmed minska barns exponering för skadliga kemikalier.

Förväntat resultat

Medarbetare på förskolorna har ökad kunskap och medvetenhet om kemikalier samt gör kemikaliesmarta inköp. Produkter och material med lägre miljökrav fasas ut. Andelen ekologisk mat ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska ta fram en kostpolicy för förskolan	2016-01-01	2017-12-31
Personal i förskolan ska gå på miljöutbildning anordnad av kemikaliecentrum	2016-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

Förvaltningen bidrar till en inomhusmiljö som är sund genom att kartlägga och åtgärda bristande inomhusluft och buller i förskolor och andra verksamheter. Förskolans paviljonger med tillfälliga bygglov byts ut allteftersom nya förskolor står klara. Ett arbete pågår för att byta ut äldre belysning i förskolor mot modern hållbar belysning.

Nämndmål:

Inomhusmiljön i nämndens verksamheter är sund

Beskrivning

I planeringen av om- och nybyggnation arbetar nämnden förebyggande med risker för störningar i inomhusmiljön. Buller, dålig luftkvalitet och luktstörningar ses över. Skyddsronder genomförs. Förskolans paviljonger med tillfälliga bygglov byts ut allteftersom nya förskolor står klara. Ett arbete pågår för att byta ut äldre belysning i förskolor mot modern hållbar belysning.

Förväntat resultat

Inomhusmiljön ger goda förutsättningar för medarbetarna att utföra sina uppdrag samt bidrar till god kvalitet i förvaltningens verksamheter.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges måluppfyllelse genom kostnadseffektivitet, vilket frigör resurser för kärnverksamheterna. Förvaltningen fortsätter att utveckla metoder för att minska behovet av försörjningsstöd med särskilt fokus på barnfamiljer och unga vuxna. Behovet av insatser hos kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden ska uppmärksammas i samverkan med Arbetsmarknadsförvaltningen. Förvaltningens insatser för personer i behov av försörjningsstöd ska samordnas med andra aktörer och förvaltningar för att effektivisera användningen av resurser.

Förvaltningen fortsätter sitt arbete med att sänka sjukfrånvaron och att arbeta mer resultatinriktat. Låg sjukfrånvaro bland medarbetarna ökar kvaliteten för brukaren. Varje verksamhet ska sträva efter att bära sina egna kostnader utifrån tilldelade medel.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

Nämnden samverkar med företrädare för det lokala näringslivet inom ramen för näringslivsrådet. Inom stadsdelsområdet finns inga större centrumanläggningar eller företagsområden.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

Förvaltningen fortsätter att utveckla metoder för att förbättra möjligheterna och underlätta för bidragstagare med försörjningsstöd att nå en hållbar egen försörjning. Förvaltningen satsar i sitt arbete särskilt på att stödja unga vuxna och barnfamiljer med behov av ekonomiskt bistånd. För att minska behovet av försörjningsstöd och minska arbetslösheten fortsätter förvaltningen att erbjuda Stockholmsjobb. Jobbtorg Stockholm samordnar stadens insatser för att stödja arbetslösa bidragstagare till egen försörjning.

Ungdomar i stadsdelsområdet erbjuds jobb under loven. Prioriterade målgrupper för dessa jobb är unga med funktionsnedsättning och unga med utsatt socioekonomisk bakgrund.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,3 %	1,7 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,1 %	1,1 %	Tertial
 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	16 st	850 st	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	12 st	500 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för sommarjobb	400 st	8 500 st	År
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	14 st	900 st	Tertial
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	450 st	8 500 st	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden stärka arbetet med kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden för att öka delaktigheten och den ekonomiska jämställdheten i staden.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Kvinnor och män i Skarpnäck är självförsörjande

Beskrivning

Förvaltningen fortsätter med metodutveckling för att minska behovet av försörjningsstöd inom stadsdelsområdet. Prioriterade målgrupper är unga vuxna 18-24 år samt barnfamiljer. Förvaltningen fortsätter att utveckla samarbetet med Arbetsmarknadsförvaltningens verksamheter för att stärka arbetet med kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden samt för att minska arbetslöshet inom målgrupperna. Anställning inom stadens verksamheter, Stockholmsjobb, fortsätter att erbjudas för att minska arbetslösheten inom stadsdelsområdet.

Ungdomar inom stadsdelsområdet erbjuds sommar-, höstlovs- och jullovsjobb. Prioriterade målgrupper för dessa jobb är unga med funktionsnedsättning och unga med utsatt socioekonomisk bakgrund.

Förväntat resultat

Antalet bidragstagare och hushåll med behov av ekonomiskt bistånd minskar. Fler barn växer upp i hushåll som är självförsörjande. Fler kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden har insatser som på sikt medför ökad delaktighet och ekonomisk jämställdhet i deras livssituation.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel avslutade ärenden där sjukskrivning varit försörjningshindret.	30 %		Tertial
Andel kvinnor som avslutas till självförsörjning genom arbete eller studier	50 %		Tertial
Antal bidragshushåll per månad med försörjningsstöd	400		Tertial
 Antal unga 18-24 år som har ekonomiskt bistånd	30 st		Tertial
 Antal vuxna som genomgått behandling för sitt missbruk/beroende och gått vidare till arbetsinriktad rehabilitering	20 st		Tertial
Summa genomsnittligt medelbidrag per månad och hushåll	8 900 kr		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ta fram praktikplatser för personer med funktionsnedsättning. Samarbeta med arbetsförmedlingen. ("En stad för alla" mål 5)	2015-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet

Nämnden samverkar med arbetsmarknadsnämnden bland annat inom ramen för arbetsmarknadsinsatser som samordnas av Jobbtorg Stockholm, Stockholmsjobb och individuellt anpassade arbetsmarknadsinsatser. Samverkan med utbildningsnämnden sker inom ramen för det förebyggande arbetet som inbegriper socialtjänst, förskola, fritid och polis. I första hand riktar sig detta mål till utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden och nämnden formulerar därför inga egna nämndmål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Förvaltningen strävar efter att varje verksamhetsområde bär sina kostnader utifrån tilldelade medel. En omfördelning görs för att ge verksamheter en rimlig förutsättning att uppfylla målen. Alla verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling och effektivisering. Utformning av lokaler följer verksamheters behov.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,1 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

Nämndens resurser används väl med fokus på resultat för invånare i Skarpnäck

Beskrivning

Förvaltningen strävar efter att varje verksamhetsområde bär sina kostnader utifrån tilldelade medel. Förvaltningen omfördelar medel utifrån att enheter ska få rimliga förutsättningar att uppfylla målen. Alla verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling och effektivisering.

Förväntat resultat

Befintligna resurser används optimalt. Invånarna får största möjliga nytta för sina skattepengar. Verksamhetens behov av lokaler är tillgodosett. Utformningen av lokalerna stödjer verksamheternas utveckling.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden bidrar till ett demokratiskt hållbart Stockholm genom jämställda verksamheter som respekterar de mänskliga rättigheterna och är fria från diskriminering. Arbetsmiljön i förvaltningen kännetecknas av delaktighet, ansvarstagande och inflytande. Barnperspektivet är beaktat i förvaltningens verksamheter och invånare som upplever våld i nära relationer får skydd och stöd. Personer med funktionsnedsättning får hjälp och stöd för att i så hög grad som möjligt kunna leva ett självständigt liv. Nämndens verksamheter är fysiskt och språkligt tillgängliga och invånare ges goda möjligheter till delaktighet och inflytande.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att integrera ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten. Alla verksamheter kommer att arbeta med att ta fram könsuppdelad statistik och göra jämställdhetsanalyser och vid minst två enheter kommer att en särskild satsning på jämställdhetsintegrering genomföras. Förvaltningen kommer att arbeta systematiskt med att sprida goda exempel och ge enhetscheferna verktyg för jämställdhetsarbete i deras verksamheter. Förvaltningen kommer även att utveckla rutiner för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet beaktas och tydliggörs i beslutsunderlag.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Nämnden ska etablera rutiner för jämställdhetsanalyser i enlighet med programmet för ett jämställt Stockholm	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Nämndens verksamheter skapar lika värde för kvinnor, män, flickor och pojkar

Beskrivning

Nämnden intensifierar under året sitt arbete med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten. Könstillhörighet och könsuttryck ska inte ha någon påverkan på vilken insats, vilken service eller vilket bemötande en invånare får.

Alla enheter formulerar enhetsmål på området och fortsätter arbeta med att ta fram könsuppdelad statistik och analysera den. Förvaltningen kommer att arbeta systematiskt med att sprida goda exempel och ge enhetscheferna verktyg för jämställdhetsarbete i deras verksamheter. Förvaltningen kommer även att utveckla rutiner för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet beaktas och tydliggörs i beslutsunderlag.

Vid två enheter, beställarenheten för äldreomsorg och de öppna verksamheterna för barn och unga kommer fördjupade satsningar på jämställdhetsintegrering att genomföras. Likaså kommer arbetet med jämställdhet och normkritik att stärkas ytterligare i de kommunala förskolorna.

Förväntat resultat

Alla enheter inom förvaltningen har utvecklat arbetet med att ta fram könsuppdelad statistik och analysera den. Vid minst två enheter har en särskild satsning på jämställdhetsintegrering genomförts. Jämställdhetsperspektivet beaktas och tydliggörs i förvaltningens beslutsunderlag.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel enheter som har påbörjat arbetet med att göra jämställdhetsanalyser	100 %		Tertial
Andel enheter som har tagit fram könsuppdelad statistik	100 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen arrangerar en spridningskonferens för kollegialt lärande inom jämställdhetsintegrering tillsammans med Farsta och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltningar.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Alla medarbetare är delaktiga i utvecklingen av förvaltningens arbete. Enheterna använder olika metoder för att öka medarbetarnas inflytande. Personalpolicyn ska implementeras efter stadens kommande riktlinjer.

Genom systematiskt arbetsmiljöarbete skapar förvaltningen en god arbetsmiljö. Jämställdhets- och mångfaldsarbetet förs in i vardagen inom varje enhet och förvaltningen har fokus på minskad sjukfrånvaro. Genom att kartlägga kompetensbehovet och utforma en långsiktig kompetensförsörjningsplan, ökas möjligheten att säkerställa framtida behov av kompetens.

Nya medarbetare erbjuds introduktion och medarbetare med kortare erfarenhet erbjuds stöd i form av handledning och mentorskap. Medarbetarnas inflytande stärks och alla är delaktiga i arbetet med att skapa en god arbetsmiljö.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	82	83	År
 Index Bra arbetsgivare	82	fastställs 2017	År
 Index Psykosocial arbetsmiljö	83	fastställs 2017	År
 Sjukfrånvaro	7,5 %	tas fram av nämnden	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,4 %	tas fram av nämnden	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Nämnden ska ta fram kompetensförsörjningsplaner på 3-5 års sikt med aktiviteter för innevarande år. Kommunstyrelsen ska utifrån nämndernas underlag tillsammans med berörda nämnder ta fram en strategi för den framtida kompetensförsörjningen i staden, med särskilt fokus på välfärdsyrken.	2017-01-01	2017-12-31
Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna kartlägga aktuella utbildningsnivåer bland anställda inom LSS-verksamheter.	2017-01-01	2017-12-31
Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska intensifiera arbetet med att skapa trygga anställningar och goda arbetsvillkor genom att minimera användningen av allmänna visstidsanställningar i yrkeskategorier där denna anställningsform är frekvent.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Arbetsplatserna har en hållbar arbetsmiljö

Beskrivning

Med ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete och ett bra arbetsklimat som kännetecknas av delaktighet, ansvarstagande och inflytande ökar förutsättningarna för hållbar arbetsmiljö, god hälsa och trivsel bland medarbetarna. För att skapa en god arbetsmiljö arbetar förvaltningen systematiskt med att löpande kartlägga risker på arbetsplatserna. Förvaltningen kommer under året att utveckla sina dokument för uppföljning av arbetsmiljöarbete. Arbetsmiljöronder, arbetsplatsträffar, samverkan, medarbetarsamtal och medarbetarenkät skapar förutsättningar för att identifiera risker i arbetsmiljön och minska risken för kränkningar, mobbning och trakasserier på arbetsplatsen. En arbetsform för att effektivisera arbetet med att minska sjukfrånvaron och stärka en hållbar arbetshälsa ska implementeras.

Alla medarbetare är delaktiga i utvecklingen av förvaltningens arbete. Olika enheter använder olika metoder för att öka medarbetarnas inflytande. Enheter arbetar med Lean, "leda för resultat" samt medarbetaråtaganden och resultatdialoger. Gemensamt för dessa verktyg är en hög delaktighet och fokus på målen. Alla får därmed ett ansvar för att bidra till helheten och enheternas måloppfyllelse.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med stadens handlingsplan för socialsekreterare och biståndshandläggare och det kommer att fortsätta under året. Nya medarbetare erbjuds introduktion och medarbetare med kortare erfarenhet erbjuds stöd i form av handledning och mentorskap. Medarbetarnas inflytande stärks och alla är delaktiga i arbetet med att skapa en god arbetsmiljö. Förskolan har rekryteringslördagar för att attrahera forskollärer till förvaltningens förskolor.

Förväntat resultat

Indexet bra arbetsgivare ökar och förvaltningen behåller och attraherar kompetenta chefer och medarbetare. Medledarskapet utvecklas så att medarbetarna är delaktiga och tar ansvar för verksamhetens utveckling. Indexet psykosocial arbetsmiljö stiger och frisknärvaron ökar. Samverkan med de fackliga organisationerna är välfungerande.

Socialsekreterare och biståndshandläggare har goda förutsättningar för att utföra sitt arbete. God arbetsmiljö och goda arbetsvillkor minskar personalomsättning och tryggar framtida

kompetensförsörjning. Personalomsättningen ligger mellan 8-12 % i dessa befattningsgrupper.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen använder rekryteringsmetoden kompetensbaserad rekrytering för att förhindra diskriminering. ("En stad för alla" mål 5)	2016-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

Nämndens verksamheter bidrar till att säkerställa människors grundläggande rättigheter till exempelvis utbildning, hälsa och skälig levnadsstandard. Nämndens verksamheter har fokus på brukarmedverkan, delaktighet och dialog och bemöter och behandlar alla människor likvärdigt oavsett kön, könsidentitet, ålder, ursprung, etnicitet, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. I alla verksamheter arbetar medarbetarna med bemötandefrågor för att ha en grund för att hantera samtal om demokratiska värderingar och respekt.

Förvaltningen arbetar för att stärka ungas organisering, med fokus på mänskliga rättigheter, antirasism och feminism, bland annat genom att etablera och sprida metoder och arbetsätt gällande dessa frågor.

Stadsdelsförvaltningen arbetar aktivt med att inkludera minoriteter i majoritetssamhället.

Funktionshindersrådet, pensionärsrådet och ungdomsrådet har viktiga roller för att bevaka diskrimineringsfrågor.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel brukare i dagverksamhet för äldre som inte upplever diskriminering	88 %	Öka	År
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	90 %	Öka	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	92 %	Öka	År
 Andel brukare som inte upplever diskriminering inom förskolan och familjedaghem	97 %	Öka	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Nämnden ska etablera rutiner för att följa upp hbtq-personers upplevelser av verksamheternas utformning och bemötande i enlighet med hbtq-programmet i Stockholms stad	2017-01-01	2017-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska utbilda och säkerställa kompetens om rasism och diskriminering hos chefer och personal som möter invånare. Kommunstyrelsen ska bistå i detta arbete med utgångspunkt i ECCARS tiopunktsprogram	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Nämndens verksamheter lever upp till mänskliga rättigheter och är fria från diskriminering

Beskrivning

I alla verksamheter arbetar medarbetarna med bemötandefrågor för att ha en grund för att hantera samtal om demokratiska värderingar och respekt. Medarbetare ges kompetens och förutsättningar för att bemöta kränkande uttalanden och föra samtal om demokratiska värderingar och respekt samt att motverka odemokratiska uttryck.

Förvaltningen för att arbetar för att stärka ungas organisering, med fokus på mänskliga rättigheter, antirasism och feminism, bland annat genom att etablera och sprida metoder och arbetsätt gällande dessa frågor. Under året kommer medarbetare och chefer att få fortsatt utbildning om antirasistiskt arbete med ungdomar och unga vuxna.

Stadsdelsförvaltningen arbetar aktivt med att inkludera minoriteter i majoritetssamhället. Under året planeras bland annat utbildningstillfällen för unga romer i stadsdelsområdet, med fokus på egenmakt, rättigheter och demokrati. Förvaltningen arbetar också med minoriteter inom ramen för finsk förvaltning. Förvaltningen erbjuder förskoleverksamhet på finska genom finskspråkig grupp. Likaså erbjuds mötesplatser för finstalande äldre.

Inom förskolan arbetar alla enheter med planer mot diskriminering och kränkande behandling utifrån en analys av klimatet på förskolan för att säkerställa att inga barn diskrimineras eller kränks. Förskolan deltar i utbildningsförvaltningens utbildningar avseende hbtq-kompetens.

Övriga verksamheter kommer att ta del av de möjligheter till hbtq-utbildning och diplomering som kommer att erbjudas inom staden.

Funktionshindersrådet, pensionärsrådet och ungdomsrådet har viktiga roller för att bevaka diskrimineringsfrågor.

Förväntat resultat

Alla människor som kommer i kontakt med nämndens verksamheter bemöts med respekt och behandlas likvärdigt, oavsett kön, könsidentitet, ålder, ursprung, etnicitet, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Ingen upplever sig diskriminerad i kontakten med nämndens verksamheter. Förvaltningen bidrar till ökad inkludering av minoriteter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel förskolor som årligen reviderar sin plan mot diskriminering och kränkande behandling utifrån en analys av klimatet på förskolan	100 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

Barn och unga ska ha medbestämmande i frågor som rör deras vardag i enlighet med FN:s konvention om barns rättigheter. Socialtjänstlagen slår fast att barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser. Socialtjänsten ska ha fokus på brukarmedverkan, delaktighet och dialog med barn och unga. I alla ärenden där barn finns med beaktas barnperspektivet.

Arbetsmetoder inom förvaltningens verksamheter ska utgå från barnperspektivet, vilket innebär ett synliggörande av barns situation och behov samt barns delaktighet och inflytande. Under året kommer förvaltningen att fokusera på att öka barns delaktighet i utredningar som rör barnet samt säkerställa att barnet kommer till tals.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31
 Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barns delaktighet och inflytande i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Barnperspektivet är beaktat i förvaltningens verksamheter

Beskrivning

Arbetsmetoder inom förvaltningens verksamheter ska utgå från barnperspektivet, vilket innebär ett synliggörande av barns situation och behov samt barns delaktighet och inflytande. I utredningar, beslut och insatser som rör barn ska barnets bästa analyseras och beaktas i enlighet med barnkonventionen.

Under året kommer förvaltningen att fokusera på att öka barns delaktighet i utredningar som rör barnet samt säkerställa att barnet kommer till tals. Barnets åsikt, tankar och erfarenheter ska bemötas och hanteras på ett respektfullt sätt.

Förväntat resultat

Barn och unga kommer till tals i utredningar och vid uppföljning av insatser. Barnets situation synliggörs i utredningar som rör vuxna och i samband med beslut som rör barnet. Barns perspektiv tas med vid verksamhetsförändringar och vid förändringar i lokal stadsmiljö.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Personal inom förskolan får fortbildning om inkluderande arbetssätt för barn med behov. ("En stad för alla" mål 4)	2016-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

Förvaltningen bidrar till kommunfullmäktiges mål genom arbetet för en trygg stadsdel. Kvinnor, barn och män som är utsatta för våld i nära relationer får de insatser som de har rätt till och har behov av. Förvaltningens verksamheter arbetar för att upptäcka våld genom att bland annat använda kartläggnings- och bedömningsinstrument i utredningsprocessen. Genom att uppmärksamma våld i nära relationer kan våldet förhindras och individuellt stöd erbjudas till våldsutsatta respektive våldsutövare.

Vid misstanke om att barn upplever våld ska utredning alltid inledas av utredningsenheten för barn och unga. Förvaltningen kommer att fokusera på att arbeta familjeorienterat, för att säkerställa att individuellt utformade insatser ges samtidigt till berörda familjemedlemmar i hushåll där våld förekommer.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel medarbetare som gått utbildning om att upptäcka barn som upplever våld i nära relation samt hedersrelaterat våld, som anser sig ha fått redskap för att upptäcka och samtala med barn om sin situation	50 %	Tas fram av nämnden	År
 Andel medarbetare som har genomgått utbildning om att upptäcka våldsutsatthet och konsekvenser av detta inkl särskilt utsatta grupper	20 %	Tas fram av nämnden	År
 Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	100 st	tas fram av nämnden	År

Nämndmål:

Invånare som upplever våld i nära relationer får skydd och stöd

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter arbetar för att upptäcka våld genom att bland annat använda kartläggnings- och bedömningsinstrument i utredningsprocessen. Genom att uppmärksamma våld i nära relationer kan våldet förhindras och individuellt stöd erbjudas till våldsutsatta respektive våldsutövare.

Barn som upplever våld är en särskilt utsatt grupp. Vid misstanke om att barn upplever våld ska utredning alltid inledas av utredningsenheten för barn och unga. Barn som upplevt våld ska alltid erbjudas stödsamtal. Barnets behov ska särskilt uppmärksammas inför placering i skyddat boende, då barnet behöver placeras tillsammans med våldsutsatt vårdnadshavare. Ambitionen under året är att införa ett manualbaserat arbetssätt för att fånga upp barns erfarenheter i utredningssammanhang som rör stöd och skydd, där barnet är involverat.

Förvaltningen kommer att fokusera på att arbeta familjeorienterat, för att säkerställa att individuellt utformade insatser ges samtidigt till berörda familjemedlemmar i hushåll där våld förekommer. Under året kommer förvaltningen att göra en översyn av arbetet med våld i nära relationer.

Förväntat resultat

Våldsutsatta invånare i stadsdelsområdet får insatser från socialtjänsten i form av stöd och skydd för att kunna leva ett liv fritt från våld. Våldsutövande invånare erbjuds insatser så att våldsutövandet upphör.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn som upplevt våld som har genomgått Trappan-samtal	60 %		Tertial
♀ Antal barn som utreds i familjer där våld i nära relationer förekommer	95 %		År
♀ Antal orosanmälningar	25		År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Den fysiska utemiljön gör att det är lätt för alla att röra sig i stadsdelsområdet. Stadsdelsförvaltningen ansvarar för tillgänglighet och framkomlighet i parker och grönområden. Nämndens verksamheter är tillgängliga. Information från förvaltningen är tillgänglig och tydlig, och det ska vara lätt att komma i kontakt med verksamheterna och lämna synpunkter.

Personer med funktionsnedsättning får stöd utifrån sina behov, med målsättningen att de ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. För att uppnå det behöver riskfaktorer motverkas och skyddsfaktorer som delaktighet och förutsägbarhet stärkas. Att arbeta i en sammanhållen handlägningsprocess med sikte på resultat för den som får stöd och service ställer krav på att öka handläggarnas synlighet, liksom på gott bemötande och tät uppföljning. Verksamheten ska arbeta med klar och tydlig dokumentation inklusive mål och innehåll.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	92 %	89 %	År
♀ Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	79 %	77 %	År
♀ Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	75 %	tas fram av nämnden	År
♀ Andel personer som upplever att de varit delaktiga i upprättandet av genomförandeplaner	75 %	Fastställs 2017	År
♀ Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	tas fram av nämnden	År
♀ Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	92 %	91 %	År
♀ Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	87%	År
♀ Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År
♀ Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	94 %	87 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av dagliga verksamheters arbete mot arbetsmarknaden för deltagarna. Där ingår resursfördelningen samt samverkan mellan arbetsrehabiliterande insatser.	2017-01-01	2017-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda i vilken form hälso- och sjukvården inom LSS ska bedrivas i staden efter att projektiden går ut	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Barn, unga och vuxna lever ett självständigt liv

Beskrivning

Personer med funktionsnedsättning får stöd med målsättningen att de ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. För att uppnå det behöver riskfaktorer motverkas och skyddsfaktorer som delaktighet och förutsägbarhet stärkas. En genomförandeplan är en viktig del i brukarens inflytande över insatsen. Planen upprättas tillsammans med brukaren och/eller i samråd med företrädare. Under året kommer förvaltningen i samverkan med utförare att arbeta för att öka brukarnas delaktighet i upprättandet av genomförandeplanen.

Att arbeta i en sammanhållen handläggningsprocess med sikte på resultat för den som får stöd och service ställer krav på att öka handläggarnas synlighet, liksom på gott bemötande och tät uppföljning. Verksamheten ska arbeta med klar och tydlig dokumentation inklusive mål och innehåll.

Biståndshandläggarna säkerställer kvaliteten i utredningarna genom att använda den kunskapsbaserade utredningsmodellen DUR i alla delar i handläggningsprocessen. Brukarernas delaktighet i utredningarna ska stärkas, bland annat genom tillämpningen av DUR.

Förväntat resultat

Personer med funktionsnedsättning är nöjda med sina insatser. De har förtroende för att likställighet gäller vid utredningar, bedömningar och beslut. De känner sig delaktiga och trygga och alla har en genomförandeplan. Uppföljning av beslut utifrån resultat systematiseras för att säkerställa att insatsen genomförs i enlighet med beställningen och har önskad effekt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utveckla användandet av metoder för att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta och vara delaktiga i sin utredning. ("En stad för alla" mål 3)	2016-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är tillgängliga

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningen ansvarar för tillgänglighet och framkomlighet i parker och grönområden. Aktiviteter som påverkar tillgängligheten är till exempel snöröjningen,

underhåll av parkvägar, räcken och bänkar, belysning, skyltning med mera.

Det ska vara lätt att komma i kontakt med förvaltningens verksamheter och dess medarbetare samt att lämna synpunkter. Alla ska ha tillgång till och rätt att förstå vad som står i texter som skrivs av förvaltningen. Därför är det viktigt både för stockholmarna och för medarbetarna att vi skriver enkelt och tydligt. Klarspråk är myndighetstexter skrivna på ett vardat, enkelt och begripligt språk. Det främjar demokrati och tillgänglighet och gör vårt arbete mer effektivt.

Förväntat resultat

Förvaltningens verksamheter inom stadsdelsområdet har god tillgänglighet. Den fysiska utemiljön gör det lätt för alla att röra sig i stadsdelsområdet. Alla medarbetare i förvaltningen använder klarspråk.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En tillgänglighetsinspektion görs av kulturhuset och ungdomsgårdarna. ("En stad för alla" mål 1)	2016-01-01	2017-12-31
Förvaltningen arbetar med att förbättra den kommunikativa tillgängligheten i alla informationskanaler (hemsida och andra medier). ("En stad för alla" mål 2)	2016-01-01	2017-12-31
Förvaltningens lokaler skyltas tydligt med fokus på synbarhet, kännbarhet, tydlighet och begriplighet. ("En stad för alla" mål 2)	2016-01-01	2017-12-31
Inventera behovet av och strukturera stadsdelsförvaltningens arbete med klarspråk.	2017-01-01	2017-12-31
Språket i beslut enligt LSS, Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, är lättläst. ("En stad för alla" mål2)	2016-01-01	2017-12-31
Öka tillgängligheten i fyra lekparkar. ("En stad för alla" mål 1)	2016-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

Förvaltningen bidrar till kommunfullmäktiges mål om en demokratisk stad genom att utveckla invånarnas möjligheter till delaktighet och inflytande, genom exempelvis medborgardialoger, lokala råd, öppna nämndsammanträden, samverkan med föreningslivet och företagarråd. Genom förvaltningens lokala områdesarbete, community work, där civilsamhället är delaktigt, stärks invånarnas inflytande över sin stadsdel. Förvaltningen arbetar för att stärka ungas organisering med fokus på mänskliga rättigheter, antirasism och feminism. I detta arbete ingår bland annat att fortsätta stärka och utveckla ungdomsrådet och att skapa olika former av mötesplatser för unga.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel stockholmare som har förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där de bor		Fastställs 2017	År
 Andel stockholmare som vet hur de kan påverka beslut som rör deras närmiljö		Fastställs 2017	År
 Andel stockholmare som är aktiva inom civilsamhällets organisationer		Fastställs 2017	År

Årsmål för indikatorerna kommer att fastställas i samband med tertialrapport 2.

Nämndmål:

Skarpnäck är ett demokratiskt stadsdelsområde där invånarna har inflytande

Beskrivning

Förvaltningen fortsätter sitt arbete för en demokratiskt hållbar stad genom att utveckla invånarnas möjligheter till delaktighet och inflytande. Inom förvaltningen finns olika forum för inflytande, såsom medborgardialoger, lokala råd, öppna nämndsammanträden, samverkan med föreningslivet och företagarråd. Genom förvaltningens lokala områdesarbete, community work, där civilsamhället är delaktigt, stärks invånarnas inflytande över sin stadsdel.

Förvaltningen arbetar för att stärka ungas organisering med fokus på mänskliga rättigheter, antirasism och feminism. I detta arbete ingår bland annat att fortsätta stärka och utveckla ungdomsrådet och att skapa olika former av mötesplatser för unga. Under året planeras en ny omgång av projektet Ortens organisatörer, där ungdomar bildar studiecirkelar kring demokratifrågor som de själva har valt. Likaså fortsätter arbetet inom ett nystartat nätverk, som utgör både en fysisk och en digital mötesplats där unga kvinnoidentifierade ungdomar kan dela erfarenheter och stärka sin egenmakt.

Förväntat resultat

Invånarna i stadsdelsområdet har möjlighet att vara med och påverka nämndens verksamheter liksom utvecklingen i området och i Stockholms stad. De är väl informerade om hur de kan göra detta.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ungdomsrådet har en rådgivande funktion till förvaltningen. Utveckla mål och arbetsbeskrivning för ungdomsrådet.	2016-01-01	2017-12-31
Öka antal pojkar i ungdomsrådet	2016-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Förvaltningen följer kommunfullmäktiges program och riktlinjer.

Förvaltningen följer upp verksamheter på entreprenad och enskilt driven verksamhet. Uppföljningarna syftar till att säkerställa och främja god kvalitet och jämlik tillgång till verksamheterna. Förvaltningen samarbetar och för en löpande dialog med utförarna inom äldreomsorg, socialpsykiatri och funktionsnedsättning för att gemensamt utveckla kvaliteten utifrån stadens mål och indikatorer.

Förvaltningen använder i första hand de centrala och gemensamma avtal som upphandlas av serviceförvaltningen. I dessa upphandlingar ställs miljökrav och sociala krav i enlighet med stadens upphandlingsprogram.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	60 %	Tas fram av nämnden	Tertial
 Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %	Fastställs 2017	År

Nämndmål:

Förvaltningen arbetar systematiskt med uppföljning i upphandlad verksamhet

Beskrivning

Förvaltningen följer upp verksamheter på entreprenad och enskilt driven verksamhet. Uppföljningarna syftar till att säkerställa och främja god kvalitet och jämlik tillgång till verksamheterna. Förvaltningen samarbetar och för en löpande dialog med utförarna inom äldreomsorg, socialpsykiatri och funktionsnedsättning för att gemensamt utveckla kvaliteten utifrån stadens mål och indikatorer.

Uppföljningarna syftar till att få kunskap om verksamheternas kvalitet samt ge stockholmarna ett underlag för att välja exempelvis hemtjänst eller äldreboende, när ett biståndsbeslut har fattats. Äldreförvaltningen beslutar vilka verksamheter som ska följas upp av vilken stadsdelsförvaltning inom äldreområdet och socialförvaltningen har ett liknande ansvar avseende privat drivna verksamheter inom sitt ansvarsområde.

Förväntat resultat

Invånare får insatser och omsorg av god kvalitet oavsett driftsform.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska öka sin kunskap om hållbar upphandling	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Offentlig upphandling används för att utveckla staden i hållbar riktning

Beskrivning

Förvaltningen använder i första hand de centrala och gemensamma avtal som upphandlas av serviceförvaltningen. I dessa upphandlingar ställs miljökrav och sociala krav i enlighet med stadens upphandlingsprogram. Även när förvaltningen gör egna upphandlingar som till exempel snöröjning av park- och gångvägar och skötsel av parker, städning samt drift av vård- och omsorgsverksamheter ställs krav i enlighet med stadens riktlinjer.

Förväntat resultat

Förvaltningen medverkar till ett hållbart samhälle där miljö- och sociala krav ställs i upphandlingar som genomförs.

Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Budget per verksamhetsområde

Verksamhetsområden, mnkr	VP 2017 Kostnader	VP 2017 Intäkter	VP 2017 Netto	Netto- prognos T2 2016	Bokslut 2015
Nämnd- och förvaltningsadministration	34,6	0,7	33,9	33,5	31,1
Individ- och familjeomsorg	133,4	51,9	81,5	77,1	77,7
Socialpsykiatri	40,8	8,0	32,8	33,1	31,6
Ekonomiskt bistånd	67,9	1,9	66,0	69,2	73,0
-varav handläggning	18,4	0,0	18,4	20,5	19,7
Arbetsmarknadsåtgärder	15,4	4,6	10,8	11,5	10,3
Stadsmiljö	12,6	3,0	9,6	11,2	10,8
Förskoleverksamhet	279,6	17,4	262,2	262,6	252,9
Äldreomsorg	343,0	24,9	318,1	313,7	308,7
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	256,2	8,0	248,2	245,8	244,4
Barn, kultur och fritid	18,7	2,6	16,1	18,2	15,6
Omstrukturering	12,0	0,0	12,0	12,0	0,3
Avskrivning (stadsmiljöverksamhet)	7,7	0,0	7,7	5,4	5,3
Internränta (stadsmiljöverksamhet)	1,3	0,0	1,3	0,8	0,9
Summa	1 223,2	123,0	1 100,2	1 094,1	1 062,6

Nämnd- och förvaltningsadministration

Budgeten för nämnd- och förvaltningsadministration uppgår till 33,9 mnkr vilket motsvarar 3,1 procent av nettobudgeten. I förhållande till år 2016 är detta ökning med 1,5 mnkr.

Individ- och familjeomsorg

Budgeten för individ- och familjeomsorg uppgår till 81,5 mnkr. I förhållande till 2016 är detta en ökning om 4,4 mnkr.

Budgeten för utredningsenheten barn och ungdom uppgår till 43,8 mnkr.

Budgeten för utredningsenheten för vuxna (missbruk) uppgår till 16,8 mnkr.

Budgeten för mottagningsenheten uppgår till totalt 11,5 mnkr. Av detta avser 5,4 mnkr individ och familjeomsorg.

Budgeten för avdelningen för förebyggande arbete uppgår till sammantaget 25,4 mnkr.

Budgeten fördelas mellan individ- och familjeomsorg samt verksamhet för barn, kultur och fritid.

Socialpsykiatri

Budgeten för socialpsykiatri uppgår till 32,8 mnkr. I förhållande till 2016 är det ökning om 0,8 mnkr.

Budgeten för utredningsenheten vuxna (socialpsykiatri) uppgår till 31,3 mnkr.

Budgeten för mottagningsenheten uppgår till 11,5 mnkr. Av detta avser 1,2 mnkr socialpsykiatri.

Ekonomiskt bistånd

Budgeten för ekonomiskt bistånd och handläggning uppgår sammantaget till 66,0 mnkr. I förhållande till år 2016 är detta en minskning med 2,5 mnkr.

Budgeten för enheten för ekonomiskt bistånd uppgår till 60,9 mnkr. Budgeten baseras på ett genomsnittligt medelbidrag på 8 900 kr och 425 hushåll per månad. I september 2016 fick 456 hushåll bidrag.

Budgeten för mottagningsenheten uppgår till totalt 11,5 mnkr. Av detta avser 4,9 mnkr ekonomiskt bistånd.

Arbetsmarknadsåtgärder

Budgeten för arbetsmarknadsåtgärder uppgår till 10,8 mnkr. I förhållande till år 2016 är detta en ökning med 3,1 mnkr. I budgeten ingår kostnader om 4,7 mnkr för sommarjobbade ungdomar.

Stadsmiljöverksamhet

Budgeten för stadsmiljöverksamhet uppgår till 9,6 mnkr. I förhållande till år 2016 är detta en minskning med 0,1 mnkr. Budgeten ska finansiera kostnader för skötsel och underhåll samt renhållning av parker, naturområden, parkvägar och naturreservat.

Förskoleverksamhet

Budgeten för förskoleverksamheten uppgår till 262,2 mnkr. I förhållande till år 2016 är detta en minskning med 0,1 mnkr. Minskningen beror till största delen på mindre medel till barn i behov av stöd och att barnantalet prognostiseras bli något färre. I budgeten ingår också kostnader för öppna förskolan om 1,4 mnkr och Pedagogiskt centrum om 1,0 mnkr.

Budgeten baseras på antalet barn som var inskrivna våren 2016. Schablonen är höjd med 1,5 procent och pengarna är 80,0 procent av schablonen. Beloppen redovisas i bilaga 2.2. Under året kommer avläsning av prestationer att ske månadsvis, även sommarmånaderna.

I budgeten för förskola är 18,5 mnkr avsatta till barn i behov av stöd. Av dessa fördelas 15,8 mnkr till enheterna. I början av året fördelas 6,7 mnkr till enheterna efter socioekonomisk fördelning och 9,1 mnkr görs efter bedömning utifrån behov. Stödenhetens budget uppgår till 2,7 mnkr.

Äldreomsorg

Budgeten för äldreomsorg uppgår till 318,1 mnkr. I förhållande till 2016 är det en ökning med 6,1 mnkr. Ersättningen för hemtjänst är uppräknad med 4,7 procent, delvis för att kompensera borttagandet av ersättningen för avböjda besök till utförarna av hemtjänst. Till utförare i enskild regi är ersättningen 2,5 procent högre för att kompensera att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på köpta varor och tjänster, vilket inte enskilda utförare har. Ersättningen för avlösning och ledsagning räknas upp med 2 procent. Ersättningen till dagverksamhet är

oförändrad sedan 2016.

Ersättning för vård och omsorgsboende är indexuppräknad med 2,6 procent. Ersättningen för lokalschablonen har räknats upp med 1 procent. Beställarenheten förväntas köpa i snitt 254 helårsplatser i särskilda boendeformer. Det är 9 platser färre än budgeterat för år 2016.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Budgeten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning uppgår till 248,2 mnkr. I förhållande till budget 2016 är det en ökning med 3 mnkr. Ökningen förklaras främst av ökade prestationer, det vill säga det rörliga anslaget. Budgeten är baserad på antal prestationer per 27 augusti 2016. För barn och vuxenboende, daglig verksamhet och korttidshem är schablon och peng höjd med 1,3 procent. Assistansersättning enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) från försäkringskassan ökar med 1,0 procent från 288 kronor per timme till 291 kronor per timme. Ersättningen för avlösning och ledsagning är uppräknad med 2 procent.

Barn, kultur och fritid

Budget för barn, kultur- och fritidsverksamhet uppgår till 16,1 mnkr. I förhållande till år 2016 är det en ökning om 1,3 mnkr. Den större delen av budgeten finns inom avdelningen för förebyggande arbete. En viss del av verksamheten är extern finansierad. Av den totala budgeten för verksamhetsområdet avser 1,7 mnkr kolloverksamhet.

Övrig verksamhet/reserv

Budget för övrig verksamhet/reserv uppgår till 12,0 mnkr, vilket motsvarar 1,1 procent av nettobudgeten. Reserven ska bland annat täcka ännu ej kända omstruktureringskostnader. Medlen används även som en reserv för att möta upp obudgeterade kostnadsökningar inom beställarenheterna.

Investeringar

Stadsmiljöinvesteringar

Nämnden har tilldelats 11,2 mnkr för stadsmiljöinvesteringar. I det ingår medel för tillgänglighetsåtgärder och reinvesteringar, vilket tidigare söktes separat. Den påbörjade upprustningen av lekparken Gullpigan i Hammarbyhöjden kommer slutföras under året och en upprustning av parkleken Skyfallet i Björkhagen kommer att påbörjas. För reinvesteringsmedlen kommer parkvägar rustas upp, buskage bytas ut och lekutrustning förnyas. Resterande medel avser mindre stadsmiljöinvesteringar och tillgänglighetsåtgärder. Dessa kommer att användas till att arbeta vidare med parkupprustningar utifrån den lokala parkplanen och att förbättra tillgängligheten i den fysiska utemiljön, till exempel i lekparker.

Resultatenheter

Enligt regler för ekonomisk förvaltning ska stadsdelsnämnden i samband med verksamhetsplanen fastställa förutsättningarna för resultatenheterna och ange vilka enheter som ska vara resultatenheter. Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott till följande år som uppkommer till följd av enhetens eget handlande, med maximalt 5 procent av enhetens bruttobudget för året. Resultatfonden får ha ett överskott med maximalt 10 procent av enhetens bruttobudget.

Inom verksamhetsområdet förskola definieras åtta enheter som resultatenheter. Nämndens resultatenheter redovisas i bilaga 1 och peng i bilaga 2.

Eventuella kostnader för avskrivnings- och räntekostnader ingår i resultatenhetens resultat.

För att enheten skall bära med sitt resultat måste enhetens åtaganden vara uppfyllda. Vidare ska varje resultatenhet upprätta en lokal verksamhetsplan samt följa upp sin ekonomi varje månad.

Beräknat resultat för resultatenheterna år 2016

Förvaltningens överförda överskott från 2015 till 2016 uppgick till 7,8 mnkr. I prognosen som baserades på oktober månad beräknade förvaltningen att överföra ett överskott om 6,9 mnkr till år 2017.

Budgetjusteringar

Mnkr	Kostnader
Medel för naturreservat	4,0
Hemlöshet	0,8
Giftrfri förskola	2,0
Kompetensutveckling	0,3
Totalt	7,1

Medel för naturreservat

Inom Skarpnäcks stadsdelsområde finns två naturreservat, Flatenreservatet, vilket är Stockholms största och Nackareservatet i Stockholm stad. Båda är välbesökta, lättillgängliga och uppskattade. För att upprätthålla naturreservatens kvaliteter för besökarna behöver markerna skötas på ett adekvat sätt. Genom skötselresurser kan områdena erbjuda stockholmarna en rik variation på rekreation och naturupplevelser. Förvaltningen vill fortsätta naturvårdsarbetet som har inletts.

Vid miljöförvaltningens tillsyn 2015 bedömdes statusen för naturvärden vid Flaten fortfarande vara ”Mindre gynnsam”. I sin rapport skriver miljöförvaltningen ”Statusen har förbättrats, både vad gäller skötselinsatser och rekreativa satsningar.” Miljöförvaltningen bedömer att de rekreationssatsningar som gjorts gynnar reservatets status, men att det finns möjligheter att öka de rekreativa värdena genom bland annat uppskyltning, tydligare entréer och fler målpunkter. För att öka områdets bevarandestatus behövs framför allt att fler åtgärder vidtas inom spridningszonerna för att minska habitatförlust i samband med byggnation utanför reservatets gränser.

För Nackareservatet är den sammantagna bevarandestatusen ”Övervägande gynnsam”. Om skötselinsatserna som utförts fortsätter kan områdets värden förstärkas, till exempel kan skötseln av gräsmarker utvecklas.

Förvaltningen ansöker om 1,0 mnkr för naturvårdsinsatser enligt gällande skötselplaner. Förvaltningen ansöker dessutom om 3,0 mnkr för förbättringsåtgärder för att öka de rekreativa värdena i Flatens naturreservat. Åtgärderna som avses är projektering och anläggning av spår och leder, skyltning, anläggning av rastplatser och utveckling av entréer och målpunkter. Detta är ett långsiktigt arbete som förvaltningen ser som mycket angeläget att påbörja.

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om 4,0 mnkr för att genomföra åtgärder i naturreservaten.

Hemlöshet

Nämnden ansöker om 0,8 mnkr för att vidareutveckla det påbörjade hemlöshetsarbetet. Syftet är att utveckla arbetet för att stödja personer som ingår i de målgrupper som beskrivs i Stockholms stads program mot hemlöshet. Målet är att minska hemlösheten genom att skapa en evidensbaserad praktik där brukarens erfarenheter, professionens erfarenheter och vetenskapligt utpekade metoder vägs samman. De målgrupper som ska prioriteras är barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden och unga vuxna hemlösa eller de som är i riskzonen att bli hemlösa bland unga. Även de med långvarig hemlöshet ska särskilt uppmärksammas. Två socialsekreterare ska bedriva ett målinriktat och intensifierat arbete med dessa grupper för att stödja dem till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar.

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om 0,8 mnkr för medel för hemlöshet.

En giftfri förskola

Av kommunfullmäktiges budget 2017 framgår att "Barn ska ha rätt till en giftfri vardag i förskola och skola. Staden har ett genomgående fokus på att minska barns exponering. Staden ska därför intensifiera arbetet med att kartlägga och ta bort gifter".

Många förskolor inreddes under 80-talet och innehåller material och inventarier som av hälso- och miljöskäl måste bytas ut. Bland annat finns äldre skumgummimöbler som soffor, lekpooler och skötbäddar av PVC som behöver bytas ut. Av förvaltningens 33 förskolor är drygt 20 förskolor etablerade under 80-talet. De har tillsammans 70 grupper/avdelningar och varje grupp har minst en soffa och två skötbäddar. Några har även lekpooler, främst småbarnsgrupper.

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om 2,0 mnkr för att genomföra åtgärder för en giftfri förskola.

Kompetensutveckling

Förvaltning söker medel för kompetensutveckling enligt bifogad bilaga.

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om 0,3 mnkr för medel till kompetensutveckling.

Avskrivningar och internränta

Belopp i mnkr	Budget	Prognos 2017	Budgetjustering	Avvikelse
Avskrivningar	7,7	9,8	2,1	0
Totalt:	7,7	9,8	2,1	0

I takt med ökade investeringar inom stadsmiljön ökar också kostnaden för avskrivningar.

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om 2,1 mnkr för medel till avskrivningar.

I budgeten för 2017 är stadens internränta satt till 0,7 procent att jämföra med 2016 års internränta om 1,75 procent. Den sänkta internräntan beräknas innebära 0,6 mnkr lägre kostnader för internränta.

Budgetjusteringar investeringar

Mnkr	Utgifter
Klimatinvesteringar	1,0
Summa	1,0

Medel för klimatinvesteringar

I Central medelreserv för 2017 har medel reserverats för klimatinvesteringar. Nämnden ansöker om 1,0 mnkr för byte till energieffektiva armaturer på tre av förvaltningens förskolor, vilket ska leda till minskad energiförbrukning samt minskad klimatpåverkan.

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om 1,0 mnkr för medel för klimatinvestering.

Omslutningsförändringar

Nämndens budgetomslutning förändras genom försäljning av verksamhet till andra stadsdelsnämnder, kommuner och statliga verk. Detta är inte beaktat i kommunfullmäktiges budgetram utan tas upp i verksamhetsplanen och redovisas till kommunstyrelsen. Nämndens kostnader/intäkter beräknas öka enligt tabell nedan.

	Kostnader	Intäkter
Nämnd och förvaltningsadministration	0,7	0,7
Individ och familjeomsorg	50	50
Socialpsykiatri	8	8
Arbetsmarknadsåtgärder	3	3
Stadsmiljöverksamhet	3	3
Förskola	0	0
Äldreomsorg	16	16
Stöd och service till personer med funktionsersättning	8	8
Barn kultur och fritid	2,6	2,6
Totalt:	91,3	91,3

Medel för lokaländamål

Förskolor

I tertialrapport 2 2015 fick nämnden 5,5 mnkr i ökat investeringsutrymme för renovering av förskolan Segelflygaren, Ballonggatan 8. Förskolan ligger i bottenvåningen på ett flerfamiljshus och den blev färdig 1985. Fastighetsägare är bostadsrättsföreningen Segelflygaren. Praktiskt taget inget underhåll har utförts och lokalen är i stort behov av renovering. Enligt hyresavtalet ansvarar hyresgästen för allt inre underhåll. Förvaltningen har tillsammans med Visbyark tagit fram underlag för en verksamhetsanpassning och totalrenovering. Projektering och upphandling är gjord och renoveringen påbörjades under hösten 2016. Förskolan färdigställs under första kvartalet 2017.

För 2017 utgår ett bidrag för lokaler inom förskolan med hög hyra. Bidraget utgår med 80

procent av den del av hyran som ligger mellan 1 700 kr - 2 500 kr/kvm och 40 procent för den del av hyran som överskrider 2 500 kr/kvm. Bidraget fördelas via budgetjustering. För 2017 beräknas bidraget till nämnden bli cirka 2,5 mnkr.

Gruppboende

Byggandet av bostäder vid Finn Malmgrens väg blir färdigt i början av 2017. I en av byggnaderna byggs en gruppboende med sex lägenheter. Inflyttning sker i februari 2017. Stadsdelsnämnden har sökt och beviljats stimulansbidrag om tillsammans 2 mnkr för detta gruppboende.

Under 2017 startar Svenska Bostäder byggnationen av bostäder i kv. Ståthållaren i Bagarmossen. I samband med det byggs en gruppboende med sex lägenheter. Inflyttning beräknas till årsskiftet 2017/2018. Stadsdelsnämnden har sökt stimulansbidrag på 0,6 mnkr för projektering och beställarstöd.

Övrigt

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägget för 2017 uppgår till 40,5 procent för hel- och deltidsanställda födda 1952 och senare. För pensionärer födda mellan 1939 och 1951 uppgår pålägget till 22,0 procent och för pensionärer födda 1938 och tidigare till 6,0 procent.

Särskilda redovisningar

Personalpolicy

Förvaltningen kommer att arbeta med att genomföra Stockholms stads personalpolicy.

Långt och hållbart arbetsliv

Förvaltningen redovisar arbetet med att säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet och en god arbetsmiljö som främjar hälsa och kontinuitet i verksamheten samt förebygger och minskar sjukfrånvaron under nämndmålet "Arbetsplatserna har en hållbar arbetsmiljö".

Kompetensförsörjning

Förvaltningen redovisar sin personal- och kompetensförsörjningsplan i bilaga.

Plan för upphandling och sammanställning av befintliga entreprenadavtal

Förvaltningen redovisar en sammanställning över befintliga entreprenadavtal med individanknytning i bilaga.

Lokala utvecklingsprogram

Under 2016 har ett lokalt utvecklingsprogram för stadsdelsområdet tagits fram. Av analysen som programmet baseras på framgår tydligt att nämndens geografiska prioritering bör vara stadsdelarna Bagarmossen och Skarpnäcks gård, med särskilt fokus på vissa områden inom de stadsdelarna. I dessa områden och stadsdelar är exempelvis utbildningsnivån, förvärvsinkomsterna och andelen förvärvsarbetande lägre samtidigt som andelen unga som varken arbetar eller studerar och andelen individer och familjer med ekonomiskt bistånd är högre.

För att minska skillnaderna i uppväxtvillkor och livschanser mellan de olika stadsdelarna och

områdena i stadsdelsområdet kommer nämnden även i fortsättningen prioritera det förebyggande arbetet riktat mot barn och unga. Målsättningen är att öka den sociala inkluderingen och skapa trygga och goda levnadsvillkor för alla invånare i stadsdelsområdet. Förvaltningens bedömning är att detta är det mest effektiva sättet att på längre sikt motverka problem såsom psykisk ohälsa, missbruk, hemlöshet och andra former av socialt utanförskap.

En del i detta arbete är att en ny avdelning bildas, vars arbete kommer att innebära ett större fokus på bland annat förebyggande arbete och nätverksarbete. Även förskolans satsning på språk och flerspråkighet bidrar till att uppfylla målen i utvecklingsprogrammet.

Social investeringsfond

Förvaltningen förbereder en ansökan till den sociala investeringsfonden och kommer att ansöka om medel under året.

Ansökan fokuserar på att alla barn ska uppnå kunskapsmålen i skolan. Detta innebär att förskolan, förskoleklass och år 1-3 i skolan ses som en sammanhängande period dit stöd ska ges så att alla barn klarar kunskapsmålen i årskurs tre. Temat är förberett genom många möten mellan ledningen för förskolan, skolorna, socialtjänsten, BVC och BUP. Ett strukturerat samarbete, en lokal områdesutbildning, en beredskap för att hantera svårigheter i klassrummet och konkret stöd i hemmet ska sammantaget leda till ett minskat utanförskap och social utsatthet.

För att påskynda ansökningsförfarandet kan respektive nämnd, i särskild beslutssats, ge stadsdelsdirektören delegation för att ansöka om medel från sociala investeringsfonden. Inför tertiärrapport 1 kommer anvisningar som ger nämnden möjlighet att ansöka om medel.

Förvaltningen föreslår nämnden att ge stadsdelsdirektören delegation för att ansöka om medel från sociala investeringsfonden.

Kvalitetsarbete

Kvalitetsarbetet inom förvaltningen har fokus på att ge resultat och effekt för invånarna i stadsdelsområdet. Utvecklingsarbetet i verksamheterna sker genom olika metoder, till exempel Leda för resultat, LEAN, medarbetaråtaganden och resultatdialoger samt evidensbaserad metod/praktik.

För verksamheter som bedrivs inom socialtjänsten enligt SoL, LSS, LVU och LVM finns ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete. Ledningssystemet används för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet samt planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten.

Avdelningen för individ- och familjeomsorg och avdelningen för äldreomsorg arbetar för ökad brukarkvalitet genom arbetet med att skapa en sammanhållen socialtjänst. Verksamheterna ska underlätta möjligheten till inflytande och delaktighet för den enskilde. Överenskommelser finns inom förvaltningen gällande samordnat arbetssätt som är tydliga och innehåller struktur och rutiner för samverkan både på verksamhets- som individnivå. Avvikelser från rutinerna dokumenteras och följs upp.

Lex Sarah bidrar till att säkra god kvalitet på de insatser som genomförs i verksamheterna. En väsentlig del av kvalitetsarbetet är att identifiera och analysera fel och brister samt återföra

dess erfarenheter till verksamheterna. Förvaltningen har lokala rutiner för lex Sarah.

För att säkerställa och främja god kvalitet och jämlik tillgång på till exempelvis äldreomsorgen, socialpsykiatri och funktionshinderområdet gör förvaltningen systematiska uppföljningar av verksamheter i egen regi, på entreprenad samt enskild driven verksamhet. Uppföljningarna syftar till att få kunskap om verksamheternas kvalitet samt ge stockholmarna ett underlag för att välja exempelvis hemtjänst eller vård- och omsorgsboende. Förvaltningen samarbetar och för en löpande dialog med utförarna inom äldreomsorg, socialpsykiatri och funktionsnedsättning för att gemensamt utveckla kvaliteten utifrån stadens mål och indikatorer. Genom metodiskt arbete med resultaten av brukarenkäterna tas brukarnas åsikter tillvara på ett strukturerat och medvetet sätt.

För att utvärdera förskolans kvalitet måste barns utveckling och lärande följas, dokumenteras och analyseras. Verksamheten dokumenteras och följs upp av förskollärarna med hjälp av olika modeller till exempel Stockholm stads självvärderingsverktyg, kvalitetsindikatorn. Till detta kommer brukarenkäter och arbetsmiljökartläggningar. Dokumentationen ligger sedan till grund för förskolechefernas uppföljningar och utvärderingar i Stockholms stads resultatbaserade styrsystem, ILS.

Förvaltningen deltar i stadens gemensamma aktiviteter för att sprida goda idéer och metoder inom olika verksamheter, exempelvis kvalitetsutmärkelsen och mäsas för goda exempel.

Alla förvaltningens enheter arbetar systematiskt med synpunktshantering. Synpunkter och klagomål tas tillvara och används som underlag för vidareutveckling av verksamheterna. Förvaltningens rutiner för synpunktshantering utvärderas och utvecklas löpande för att säkerställa att inkommen information används på bästa sätt.

Väsentlighets- och riskanalys är ett arbetssätt som används för att säkra en effektiv förvaltning och undgå allvarliga fel och skador. Analysen görs i samverkan med berörda enheter och ledning för att identifiera risker och utforma en internkontrollplan. Under året kommer arbetet med väsentlighet- och riskanalysen att utvecklas för att ytterligare stärka verksamheternas delaktighet i utformningen av analysen.